

Pääallystö- lehti

2/2017 HUHTIKUU

Liiton vaalivuosi

14 ➤

Reppurin arki

17 ➤

*Suomi
Finland*
100

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

87. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2017,

aineisto- ja ilmestymispäivät

numero	aineisto	ilmestyy
3	24.5.	14.6.
4	18.8.	6.9.
5	6.10.	25.10.
6	24.11.	13.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
Puh. 040 301 9294
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Samuli Vahteristo
Puh. 050 561 1455
samuli.vahteristo@pp1.inet.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

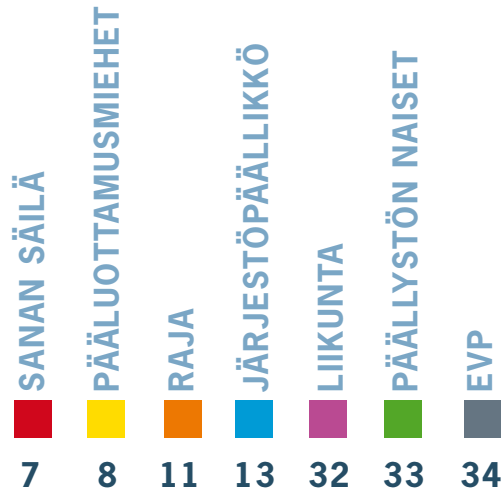
OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Taitto: Simo Nummi 040 532 5815
simo.nummi@mainosnummi.inet.fi

Painotalo Eura Print Oy

VAKIOPALSTAT

SISÄLTÖ

Reppuri sijoittaa asuntoon s. 21

Raima Kontkanen

- 4 Puolustuspoliittisen selonteon linjauksia
- 5 Valmiuden ylläpito vaatii lisää henkilöstöä
- 12 Työajan lisäys
- 15 Asetu ehdolle ja vaikuta
- 16 Perheasioiden hoito etänä
- 22 Mitä teet eläkkeellä?
- 25 Raja keskittää esikunta- ja henkilöstöpalvelut
- 26 UNIFIL-operaatioon lisää suomalaisia
- 28 Opistoupseerina näköalapaikalla
- 30 Suomi 100 – kohti sotavuosia

Kannen kuva: Johanna Ahvalo
Junalla työmatkansa kulkeva Reima Kontkanen
käyttää matka-ajat opiskeluun.

Suorituskyvyn nosto vaatii lisää henkilöstöä

Valtioneuvoston eduskunnalle antama puolustuspoliittinen selonteko jättää henkilöstövoimavarojen osalta paljon avoimeksi asioita, jotka vaikuttavat oleellisesti suorituskykyyn. Suora henkilöstöä koskeva osuus selonteossa on vain reilun puolen sivun mittainen ja keskittyy tarkastelemaan asiaa lähinnä taloudellisten seikkojen kautta.

Selonteossa todetaan, että henkilöstövoimavaroja kohdennetaan puolustusvoimien ydintehtäviin: valmiuden ylläpitoon, asevelvollisten koulutukseen sekä uusien suorituskykyjen ylläpitoon ja kehittämiseen. Tavoite on hyvinkin perusteltu, mutta mistä henkilöstöä sitten kohdennetaan uusien suorituskykyjen kehittämiseen? Esimerkiksi valmiuden ylläpidossa ja asevelvollisten koulutuksessa ei yksinkertaisesti enää ole mitään sellaista resurssia, mitä voisi kohdentaa uudelleen.

Selonteon mukaan palkatun henkilöstön määrä, noin 12 000, on vähimmäistarve puolustusvoimien nykyisten tehtävien toteuttamiseksi. Mikäli tarkoituksena on kehittää ja luoda uusia suorituskykyjä, on johtopäätös väistämättä se, että mainittu 12 000 henkilöä ei tule riittämään – ei määrällisesti eikä rahoituskehysten puolesta.

Mikäli selonteossa mainitulla henkilöstömäärällä on pakko selvitä, on myös päätettävä, mistä tehtävistä luovutaan ja/tai mitkä tehtävät voidaan hoitaa nykyistä alemmalla vaatimustasolla. Pelkään pahoin, että selonteko ei anna päätöksentekijöille riittävän selkeää kuvaa siitä, miten henkilöresurssia tulisi lisätä puolustuskyvyn takaamiseksi pitkälle tulevaisuuteen.

Puolustusjärjestelmämme osalta suuret linjat ja joukkojen periaatteellinen jako nyt sekä tulevaisuudessa kuvataan selonteossa hyvin, mutta tästäkin tarkastelusta puuttuu henkilöstönäkökulma suurelta osin. Selonteossa linjataan, että tulevaisuudessa sodan ajan joukkojen määrä olisi noin 280 000 sotilasta. Noin 50 000 sotilaan määrällinen kasvu selittyy sillä, että perustamisorganisaatiot liitetään osaksi paikallisjoukkoja ja varusmiehiä käytetään valmiuden kohottamisen ja kriisiajan tehtäviin. Samaan lukuun sisältyvät myös kriisitilanteessa tarvittaessa puolustusvoimiin liitettävät rajajoukot.

Valitettavasti selonteko ei ota kantaa siihen, mistä joukoille otetaan johtajat. Sotilaseläkejärjestelmän muutosten vaikutuksesta ammattisotilaisiin perustuva johtajareservin määrä tulee jatkossa pienenemään merkittävästi eikä mahdollista kaikissa tapauksissa riittävää osaamisen kohdentamista kaikkiin koulutusta vaativiin tehtäviin. Kertausharjoitusmäärien lisääminen ei tätä ongelmaa ratkaise, sillä kertausharjoituksiin kohdennettavat resurssit ovat rajalliset niin henkilöstön kuin myös muiden resurssien osalta.

Selonteko on ehdottomasti tarpeellinen puolustuksen tulevaisuuden suurhankkeiden ja muiden tarvittavien suorituskykyjen kehittämisen kannalta, sillä puolustusta ei ylläpidetä tai kehitetä lyhytjänteisillä suunnitelmilla eikä riittämättömällä henkilöstömäärällä. Päätöksentekijöiden tulee ilmaista selkeästi tahtonsa siitä, pidämmekö tulevaisuudessa yllä uskottavaa ja itsenäistä puolustuskykyä.

Sakari Vuorenmaa
Puheenjohtaja

PÄÄLLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290 • (09) 726 2299 (faksi)
Toimisto avoinna arkin 9.00–15.00. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Sakari Vuorenmaa 040 301 9291, 0299 500 783. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.
Järjestösihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Minna Laitinen 040 301 9297.

Pääläluottamusmiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Juha Susi 040 301 9294, 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 040 301 9296, 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, (09) 586 2867 e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi.

(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Muuttunut turvallisuustilanne näkyy puolustuselonteossa

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Puolustusvoimat

Valtioneuvoston helmikuussa julkaisemassa puolustuselonteossa annetaan ensi vuosikymmenelle ulottuvat puolustuspoliittiset linjat Suomen puolustuskyvyn ylläpidolle, kehittämiselle ja käytölle.

Selonteon mukaan Suomen sotilaallinen toimintaympäristö on muuttunut. Sotilaallinen toiminta ja sotilaalliset jännitteet Itämeren alueella ovat lisääntyneet. Samalla sotilaallisten kriisien ennakkovaroitusaika on lyhentynyt ja kynnys voimankäyttöön on alentunut.

Ensi vuodesta alkaen selonteossa esitetään Puolustusvoimille 55 miljoonan euron vuotuista lisärahoitusta valmiuden parantamiseksi. Materiaalihankintoihin jo osoitettua lisärahoitusohjelmaa esitetään

jatkettavaksi myös vuoden 2020 jälkeen vuosittaisella 150 miljoonan euron tasolla. Suurimmat taloudelliset haasteet ajoittuvat 2020-luvulle, jolloin meri- ja ilmavoimien strategiset suorituskykyhankkeet (Laivue 2020 ja HX) tulevat toteutettaviksi. Selonteossa esitetään, että näiden hankkeiden valmistelua jatketaan ja poistuvien kalustojen suorituskyvyt korvataan.

Hutera yhteisymmärrys suurhankkeista

Selonteon julkaisun jälkeen korostettiin, että alus- ja hävittäjähankinnoista vallitsi laaja yhteisymmärrys eduskuntapuolueiden piirissä. Eduskunnan selonteosta käymän lähetekeskustelun perusteella voidaan kuitenkin todeta, että yhteinen näkemys on

lähinnä myönteisen toiveikkuuden varassa. Näkemyserot ovat ymmärrettäviä, koska hankintojen yhteinen hintahaarukka ulottuu yli 10 miljardiin euroon. Summa vastaa lähes viidesosaa valtion nykybudjetista ja on yli kolme kertaa vuotuisen puolustusbudjetin suuruinen.

Myönteisimmin alus- ja hävittäjähankintoihin suhtautuivat hallituspuolueiden eli keskustan, kokoomuksen ja perussuomalaisen edustajat.

Hallituspuolueet tukevat, oppositio empi

Lähetekeskustelussa selväsanaisimmin tavoitetta tuki **Mikko Savela** keskustan ryhmäpuheenvuorossa.

Selonteko lupaa Puolustusvoimille lisää rahaa valmiuden parantamiseen ja materiaalihankintoihin.

Puolustuselonteon linjauksia

■ Suomi vahvistaa kansallista puolustuskykyä ja tiivistää kansainvälistä puolustusyhteistyötä.

■ Maa-, meri- ja ilmapuolustusta sekä puolustusvoimien yhteisiä suorituskykyä kehitetään toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti. Kybertoimintaympäristöön rakennetaan uusia kykyjä.

■ Tällä vuosikymmenellä kehittämisen painopiste on maavoimissa ja erityisesti välitömän valmiuden joukoissa.

■ Strategiset suorituskykyhankkeet - alus- ja hävittäjähankinnat - toteutetaan puolustuskyvyn turvaamiseksi.

■ Turvallisuustyöympäristön muutoksen edellyttämät vuotuiset lisäresurssit valmiuden parantamiseksi arvioidaan 55 miljoonaksi euroksi vuodesta 2018 alkaen.

- Keskustan eduskuntaryhmä kannattaa Laivue 2020:n hankintapäätöstä sekä tukee periaatteellista sitoutumista Hornet-kaluston korvaamiseen ensi vuosikymmenellä.

Puolustusvaliokunnan varapuheenjohtaja **Mika Kari** totesi sosiaalidemokraattien ryhmäpuheenvuorossa, että uskottavaan puolustuskykyyn kuuluu ilma- ja merivoimien vanhenevan kaluston uusiminen. Hän kuitenkin korosti, että hankintojen yksityiskohtaiseen toteuttamiseen voidaan ottaa kantaa vasta perusteellisen keskustelun jälkeen.

- Sosiaalidemokraatit korostavat, että uusista hankinnoista päätettäessä on samalla turvattava hyvinvointiyhteiskuntamme peruspalveluiden ja kansalaisille tärkeän sosiaaliturvan rahoitus, paalutti Kari.

Myös vihreiden eduskuntaryhmän kannanotossa saneltiin reunaehtoja.

- Vihreät ovat sitoutuneet korvaamaan vanhentuvan kaluston ja suorituskyvyn, vaikkakaan emme ole sitoutuneet tiettyihin euro-määriin. Emme myöskään ole sitoutuneet mihinkään sellaiseen rahoitukseen, jossa puolustushankinnat rahoitettaisiin leikkamalla hyvinvointipalveluista. Näin suurissa hankinnoissa päätöksiä ei voi tehdä ota tai jätä -periaatteella. Keskustelussa ei saa sivuuttaa niitä kysymysmerkkejä, joita hankinnoista on herännyt. Tarvitaan aitoja vaihtoehtoja, jotta poliitikoilla on riittävät eväät tehdä päätöksiä, vaati **Krista Mikkonen** vihreiden ryhmäpuheenvuorossa.

Tyrmävin näkemys hankkeisiin kuultiin vasemmistoliiton eduskuntaryhmältä.

- Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä edellyttää, että [hankkeita] arvioidaan kokonaisuutena ja ensisijaisesti maavoimien suorituskyky turvaten. Avointa valtakirjaa me emme anna. Me emme hyväksy korvaavien hävittäjähankintojen määrää, yli 60:tta konetta. Kyseenalaistamme myös esitetyn hinta-arvion, 7—10 miljardia euroa. Jos otetaan huomioon asejärjestelmät ja elinkaarikustannukset, loppusumman saa kertoa vähintään kahdella. Se on yksinkertaisesti liikaa maassa, jossa elämme vieläkin massatyöttömyyden aikaa ja ihmisen perusturvasta leikataan raskaimman jälkeen, totesi **Markus Mustajärvi**.

Valmiuden ylläpito ja kehittäminen vaativat lisää henkilökuntaa

Teksti: Marko Jalkanen

Suomen ja lähialueiden toimintaympäristö on muuttunut ja puolustusvoimien valmiutta on jouduttu ylläpitämään aivan eri tasolla kuin aiemmin. On käsittämätöntä, ettei puolustusselonteossa nähdä tarpeelliseksi henkilöstöresurssien kasvattamista nykytoiminnan vaatimalle tasolle. Työtaakka puolustusvoimissa on kasvanut niin suureksi, että monet sotilaat ovat aivan hapoilla. Puolustusvoimauudistus vähensi henkilöstöä yli 2 000 henkilöllä. Puolustusvoimien tehtäviä ja lakisääteisiä velvoitteita ei kuitenkaan vähennetty, vaan niitä hoidetaan vähemmällä henkilöstöllä. Puolustusvoimauudistuksen henkilösuunnittelussa vanhojen organisaatioiden tehtäviä yhdisteltiin muihin tehtäviin ja nyt näitä työtehtäviä hoidetaan oman tehtävän ohessa. Tällaisten yhdistelmätehtävien menestyksellinen hoitaminen asettaa tehtävänhoitajalle monia laosaajan vaatimuksia, jotka ovat omiaan lisäämään työstressiä.

Selonteon mukaan henkilöstövoimavaroja kohdennetaan puolustusvoimien ydintehtäviin kuten toimintavalmiuden ylläpitämisen, asevelvollisten kouluttamisen sekä uusien suorituskykyjen ylläpidon ja kehittämisen edellyttämiin tehtäviin. Jää mysteeriksi, mistä näihin voimavaroja kohdennetaan, koska henkilöstöresurssien ei puolustusselonteon mukaan ole tulossa parannusta. Puolustusvoimien henkilöstömäärä, noin 12 000 työntekijää, linjataan vähimmäistarpeeksi nykyisten tehtävien toteuttamiseksi. Tämä huolettaa henkilöstöjärjestöjä, koska henkilöstöresurssit ja erityisesti puute henkilöstöstä vaativat poliittisia korjausliikkeitä.

Joidenkin poliitikkojen mielestä puolustusvoimien henkilöstömäärän lisääminen ei ole ratkaisu, vaan työn tehostaminen ja digitalisaation hyödyntäminen. Nämä mielipiteet eivät ole tästä maailmasta. Digitalisaatiolla on varmasti tulevaisuudessa sijansa, mutta miten joku voi edes kuvitella, että Puolustusvoimauudistuksen jälkeen työtä tehdään tehottomasti? Kuulostaa siltä, että puolustusvoimien henkilöstötilannekuvaa on poliitikoille kaunisteltu ja vääristelty pahasti. Kentällä kauhistellaan myös puheita siitä, että varusmiesten kahden saapumiserän mallia harkitaan tiuhennettavan kolmeen tai neljään saapumiserään vuodessa. On totta, että saapumiserämäärien lisääminen parantaisi valmiutta - puolustusvoimien henkilökunnan työssäjaksamisen kannalta se olisi katastrofi.

Erityisen huolestuttavaa työssäjaksaminen on merivoimissa, missä alustunnistustehdävät ovat viime vuosien aikana jopa kolminkertaistuneet ajasta ennen Puolustusvoimauudistusta. Sotilaiden merelläoloajat ovat pidentyneet ja henkilökunnalta vaaditaan yhä enemmän. Välittömän valmiuden joukoilla, valmiuosastoilla ja valmiusyksiköillä vastataan nopeassa tilannekehityksessä vaativiin virka-aputehtäviin, puolustusvoimien omien ja yhteiskunnan kriittisten kohteiden suojaamiseen sekä sotilaallisella voimankäytöllä uhkaamiseen. Kriisin alkuvaiheessa korostuu palkatun henkilöstön käyttö. Tosiasia on, että puolustusvoimissa on riittävä koulutusorganisaatio, mutta henkilöstöä tarvitaan lisää, jotta pystytään vastaamaan lisääntyneisiin valmiusvelvoitteisiin.

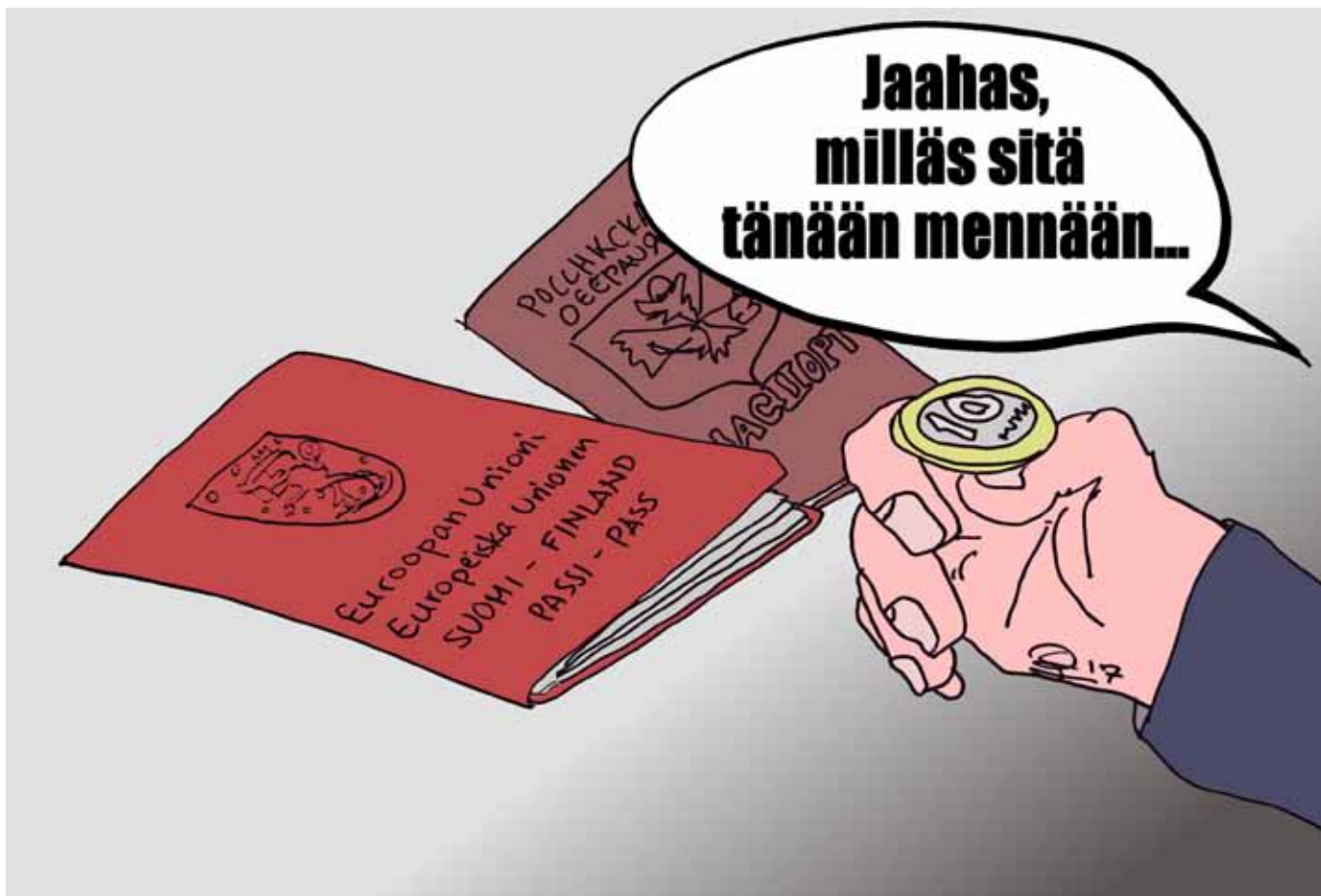
■ Materiaalihankintojen vuotiseksi lisäresurssitarpeeksi arvioidaan 150 miljoonaa euroa indeksikorotusten lisäksi vuodesta 2021 alkaen.

■ Toimintatapojen ja henkilöstön osalta toteutetaan säästösuunnitelmaa, jolla hallitaan kehysleikkauksia ja kustannus- ja menopaineita.

■ Puolustusvoimauudistuksen jälkeinen palkatun henkilöstön määrä, noin 12 000, on vähimmäistarve puolustusvoimien nykyisten tehtävien toteuttamiseksi.

■ Henkilöstöä kohdennetaan toimintavalmiuden ylläpitämiseen, asevelvollisten kouluttamiseen sekä uusien suorituskykyjen ylläpitoon ja kehittämiseen.

■ Perustamisorganisaation, koulutettujen varusmiesyksiköiden ja rajajoukkojen käyttöä tehostetaan. Tämän seurauksena sodan ajan joukkojen määrä on noin 280 000 sotilasta.

Toiselle kaudelle

Päälystölehden sähköinen versio on nyt ollut käytössä vuoden. Kokemukset ja saatu palaute ovat olleet positiivisia. Olemme vuoden aikana kehittäneet sähköisen lehden versioita entisestään tuomalla niihin lisätoimintoja, kuten linkkejä lehtijutuissa mainittuihin nettiosoitteisiin. Toivottavasti toimintoja on hyödynnetty. Olemme seuranneet toimistolla, kuinka moni jäsen on ilmoittanut hyödyntävänsä vain sähköistä lehteä ja luopuvansa painetusta versiosta. Sähköisen lehden lukijoiden määrä on noussut viimeisen vuoden aikana hieman. Painetun lehden lukijoiden ei kannata olla huolissaan Päälystölehden siirtymisestä vain sähköiseksi versioksi, sillä siihen ei olla menossa. Sen verran saamme päätöstä tukevaa palautetta ja kiitosta. Yhä useampi asiakaslehti on siirtynyt joko osin tai kokonaan sähköiseen versioon. Käsi ylös, kuinka moni käy verkossa lukemassa vaikkapa oman sähköyhtiönsä asiakaslehteä. Samalle tielle emme halua mennä ja uskomme, etteivät lukijatkaan.

Vaikka olisi kuinka vankka paperilehden kannattaja, on pakko tunnustaa, että sähköinen lehti on kätevä. Vastaan on tullut tilanteita, joissa joutuu tarkistamaan, miten asia on edennyt tai ratkennut. Ei muuta kuin tietokone tai kännykkä esille ja lehti auki pääluottamusmiehen palstalta. Yhteenvetojen perusteella olemme päättäneet jatkaa Päälystölehden sähköistä versiota toiselle kaudelle.

Kuntavaalit ovat takana. Toivottavasti käytit äänioikeuttasi. Toivon sinun, lehden lukijana, antavan äänesi palautteen muodossa. Sitä pääset antamaan osoitteessa <http://www.paallystoliitto.fi/paallystoliitto/paallystolehti/arkisto/> tai oheisella koodilla.

Hyvää kevättä.

Juha Susi

Kuva: Samuli Vahteristo

Väärin höystetyt murot

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Samuli Vahteristo

Niillä on sellainen jalkaväen ohjesääntö, eikä ne saa sitä hevin muutetuksi, todettiin Talvisotaelokuvan kohtauksessa, jossa venäläinen sotilasosasto marssi tiiviisti peräkanaa suomalaistaistelijoiden maalitauksi.

Kohtaus pulpahti mieleeni pian sen jälkeen, kun keskustelu kaksoiskansalaisuudesta oli meillä roihautanut liekkeihin. Onhan Suommessakin syvinä rauhan vuosina tehtailtu hyväntahtoisia normeja, jotka toisenlaisissa oloissa näyttäytyvät hölmöiltä.

- Suomi on ainoa maa maailmassa, Venäjän lisäksi, jossa Venäjän kansalainen voi nousta puolustusvoimien komentajaksi, kietytti puolustusministeri **Jussi Niinistö** jänvastaisen tilanteen Ylen Ykkösaamussa. Ministeri on nyt käynnistänyt valmistelun lain muuttamiseksi ja toivottavasti muutos saadaan voimaan mahdollisimman pian. Nykyinen lainsäädäntö ei tunnista reaali-

maailman riskejä. Vaikka kipeältä tuntuikin, ei tässä yhteydessä voi oikein olla vertaamalla meitä hyväuskoisia hyödyllisiin idiootteihin. Leninin luomaksi väitetyllä käsitteellähän tarkoitettiin läntisissä demokratioissa elänei-

tä neuvostovaltaa tukeneita intellektuelleja. Hyväksyn vastaväitteet, jos vertaus tuntuu jostakin ontuvalta. Niin paljon sieluun satuu, että kaikki jaxuhalit rauhoittavat mieltä. Keskustelu kaksoiskansalaisten asemasta Puolustusvoimissa käynnistyi tammikuun lopulla Ylen julkaiseman uutisen seurauksena. Uutisen mukaan Puolustusvoimat olisi laittanut Venäjän kaksoiskansalaiset erityistarkkailuun ja ryhtynyt rajoittamaan myös näiden varusmieskoulutusta. Tällaiset rajoitukset ovat nyky-lainsäädännön vastaisia. Kun Yle julkaisi uutisensa, puolustusministeri ja Puolustusvoimat torjuivat väitteet tuoreeltaan paikkaansa pitämättömiksi. Näin jälkikäteen voidaan todeta, että palo yritettiin sammuttaa väärin. Löytyihän melko nopeasti viitteitä siitä, ettei juttu ollut ihan tyhjistä nyhjäisty. Oikea viesti väitteeseen olisi tietysti ollut koeteltu ja hyväksitty havaittu toteamus: tutkitaan. Sitten kun oma pesä on perattu, kerrotaan mitä löydettiin.

Puolustusvoimat on iso organisaatio ja sen toimintaa ohjaavat sadat eriaisteiset normit. Tässä pykäläviidakossa pitää ottaa sellainen mahdollisuus tosissaan, että jos-

virheellisesti. Tämän vuoksi varovaisuus lausunnoissa on aina paikallaan.

Yle kertoi saaneensa uutiseensa tietoa upseerilta, jonka sanottiin työskennelleen varusmieskutsuntojen parissa. Tällaisen syväkurkun olemassaolo jäi mietityttämään monia. Mutta ei se mahdotonta ole, että joku lainrikkomisen tiedostanut virkamies on halunnut tällä tavoin tuoda virheellisen käytännön päivänvaloon.

Parempiakin vaihtoehtoja olisi ollut tarjolla. Virheellisen menettelyn ilmoittaminen ensiksi esimiehille tai Puolustusvoimien toiminnan lainmukaisuutta valvovalle asessorille olisi ollut tarkoituksenmukaisempi tie asiantilan oikaisemiseen. Nyt Ylelle tietoja tarjonnut tuli pissineeksi omiin muihin - kuten viime aikoina oman pesän likaamista on luonnehdittu.

Kohun jälkeinen keskustelu kaksoiskansalaisten asemasta on ollut valtaosin asiallista. Viranomaiset sekä useimmat toimittajat ja kansalaiset ovat ymmärtäneet, että kaksoiskansalaisten mahdollisuuksia esimerkiksi tiettyihin Puolustusvoimien virkoihin on syytä rajoittaa lainsäädäntöä muuttamalla. Tämä on lohdullista - ehkä emme sittenkään ole idiootteja, kaikki.

Tarkoitushakuisella informaatiolla pyritään vaikuttamaan politiikkaan niin valtioiden sisällä kuin kansainvälisestikin. Mieli-pidevaikuttaminen somessa, trollaus ja valeuutiset sekä vaihtoehtoiset faktat ovat ilmiöitä uudesta kulttuurista. Myös perinteisen länsimaisen median vapaassa ja moniarvoisessa tiedonvälityksessä on vahvuuksien ohella puutteensa. Vakavasti otettavissa välineissäkin esiintyy joskus vinoja vääntämiä ja ideologista aivopesua.

Selvyyden vuoksi on syytä todeta, ettei kaksoiskansalaisuus automaattisesti tee henkilöstä epäluotettavaa. Mutta ulkopuolisten vaikuttamisyritysten ja lojaliteettiriitojen ehkäisemiseksi on perusteltua, että keskeisiin turvallisuusviranomaisten virkoihin nimitetään jatkossa pelkästään Suomen yksöiskansalaisia.

Takuupalkka tuo tehtävävaihdoksissa turvaa

Teksti ja kaavio: Marko Jalkanen

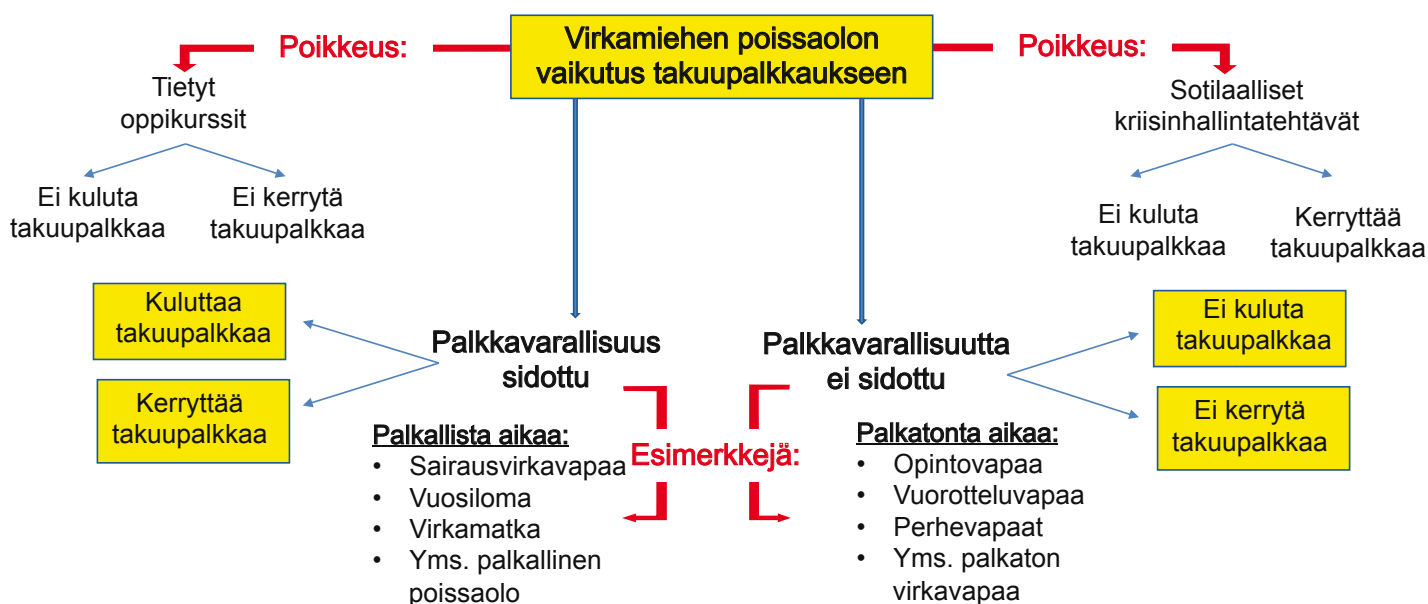
Puolustusvoimille on ominaista henkilöstön siirtovelvollisuus ja henkilöstövaihdot tehtävästä toiseen. Siirtovelvollisten palkkauksellista asemaa on suojattu takuupalkalla, josta on sovittu erikseen palkkausjärjestelmäsopimuksissa. Virkamiehen palkkaus määräytyy lähtökohteisesti hoidettavan tehtävän tehtäväkohtaisesta ja henkilökohtaisesta palkkauksesta. Takuupalkkaus määräytyy tehtävää edeltävän tehtävänhoitohistorian mukaan. Puolustusvoimien tulee siirtotapauksissa aina selvittää mahdollisuus järjestää tehtäviä siten, että tehtävän vaativuusluokka ei alenisi. Mikäli tästä huolimatta virkamiehelle, joka on hoitanut tehtäväänsä vähintään vuoden ajan ja joka siirretään puolustusvoimista annetun lain nojalla alemman vaativuusluokan tehtävään, maksetaan entisen suuruista tehtäväkohtaista palkanosaa yhden vuoden ajan. Silloin, kun virkamies on hoitanut tehtäväänsä vähintään kaksi vuotta ja hänet määrätään alemman vaativuusluokan tehtävään toiselle paikkakunnalle, maksetaan entisen suuruista tehtäväkohtaista palkanosaa kahden vuoden ajan. Näissä tilanteissa virkamies on ennen

siirtoa kartuttanut itselleen takuupalkkaoiden ja tehtäväkohtainen palkanosa voi laskea yhden tai kahden vuoden kestävän takuupalkkauksen jälkeen enintään yhden vaativuusluokan. Tämä takuupalkkaus voi alentua vain, jos henkilö itse hakeutuu vaativuustasoltaan alempiin tehtäviin kuin hänellä entuudestaan oli. Takuupalkan henkilökohtainen palkanosa lasketaan kulloinkin maksussa olevasta vaativuusluokasta tai siirtotilanteisiin liittyvänä palkanlisänä euro-määräisesti.

Takuupalkkaa kerryttävä ja kuluttava vuoden tai kahden vuoden aika voi muodostua kumulatiivisesti tarkasteltuna eri ajanjak-

soista ja siihen huomioidaan virkamiehelle toistaiseksi ja määräaikaiseksi määrätty tehtävät. Takuupalkka-aika ei kulu aikana, jolloin virkamies on määrättyä takuupalkkausta vastaavaan tai ylempään tehtävään. Virkavapaiden vaikutuksista takuupalkkaukseen ei palkkausjärjestelmäsopimuksissa ole sovittu muiden kuin kansainvälisten tehtävien ja tiettyjen oppikurssien osalta. Esimerkiksi sotilaalliset kriisinhallintatehtävät eivät katkaise kotimaan tehtävän takuupalkan karttumista, mutta keskeyttävät takuupalkka-ajan kulumisen. Muuta virkavapausaikaa tarkastellaan sitä näkökulmasta, onko virkamieheen kohdennettu palkkavarallisuus sidottu poissaoloaikaan vai ei. Esimerkiksi sairauspoissaoloaika, jolloin virkamiehelle maksetaan palkkaa, kuluttaa mutta yhtä lailla kartuttaa takuupalkka-aikaa. Vastaavasti palkaton opintovapaa tai vuorotteluvapaa eivät kuluta eivätkä kartuta takuupalkkaa. Myöskään perhepoliittisista vapaista esimerkiksi äitiys-, isyys- tai vanhempainrahakaudet, jolloin Kela maksaa sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, eivät kuluta takuupalkka-aikaa.

"Virkamiehen poissaolon vaikutusta takuupalkkaukseen tarkastellaan siitä näkökulmasta, onko virkamieheen kohdennettu palkkavarallisuus sidottu poissaoloaikaan vai ei".

Lomarahahan vaihtamisella lisää vapaata

Teksti: Marko Jalkanen Kuva: Samuli Vahteristo

Lomarahahan vaihtamisesta palkalliseksi vapaaksi voidaan sopia työnantajan ja virkamiehen kesken kunkin lomarahamaksuvuoden huhtikuun loppuun mennessä. Vapaa annetaan lomarahamaksuvuoden tai sitä seuraavan kalenterivuoden aikana. Vuosina 2017, 2018 ja 2019 julkisen sektorin lomarahoja sovittiin kilpailukykysovimuksessa leikattavaksi 30 %. Leikkaus on määräaikainen ja se tehdään lomanmääräytymisvuosina 2016 – 2017, 2017 – 2018 ja 2018 – 2019 ansaituista lomarahastoista.

Palkallista vapaata myönnetään siten, että lomarahasta vähennetään 4,4 % kuukausipalkasta kutakin vapaana annettavaa työpäivää kohden. Puolustusvoimissa lomараha määräytyy kesäkuun palkan mukaan. Otetaan esimerkki. Virkamies vaihtaa lomarahaa vapaaksi viisi (5) päivää. Hänen kesäkuun palkassa maksettavasta lomarahasta vähennetään kutakin vapaana annettavaa työpäivää kohden 4,4 %, eli yhteensä

22 %. Lomarahasta jäljelle jäävä osa korvataan rahana. Virkamies voi vaihtaa enintään 11 päivää, kun vuosilomaoikeus on 38 päivää; vuosilomaoikeuden ollessa 30 päivää vaihdettavissa on enintään yhdeksän päivää. Olemme lisänneet Päälystölaiton jäsenivuille laskurin, jolla helpotetaan lomarahojen vaihtamista harkitsevaa laskemaan oma lomarahansa sekä hinta lomarahalla vaihdettaville lomapäiville.

Vapaaksi vaihdetut päivät ovat työaikalaskennassa keskeytyspäiviä. Jos vapaaksi on vaihdettu kaikki kalenteriviikon päivät maanantaista perjantaihin, myös lauantai ja sunnuntai ovat keskeytyspäiviä, ellei niille ole merkitty työvuoroa. Vuosilomasuunnitelmassa kalenteriviikon kestävä lomarahavapaa merkitään suunnitteluvaiheessa maanantaista perjantaihin, jolloin mahdollinen viikonlopulle ajoittuva työvuoro selviää viimeistään työvuorosuunnittelun yhteydessä. Myös lomarahavapaaseen sisältyvät kirkolliset juhlapäivät, itsenäisyyspäivä, ju-

hannusaatto ja vapunpäivä sekä lauantait ja sunnuntait ovat keskeytyspäiviä. Lomarahavapaan ja vuosiloman yhdistelmäviikolla viikonlopun työaikamerkinnot ratkaistaan viimeistään työvuorosuunnitelmaa laadittaessa. Jos viikonlopulle ei ole työvuoroa, on työaikamerkintä näille päiville keskeytysaikaa, ei vapaapäiviä. Myönnetty lomarahavaihtovapaa voidaan peruuttaa tai keskeyttää, jos sen käyttäminen estyy painavasta syystä, kuten virkamiehen pyytäessä sitä sairautensa johdosta. Tällöin peruutettua vapaata vastaava etuus palautuu maksettavaksi lomarahana.

Lomarahahan leikkaus vaikuttaa monen perheen lomasuunnitelmiin. Kukaties suunniteltu lomatka Kööpenhaminan tivoliin peruuntuu.

Koulutus kannattaa aina

Teksti ja kuva: Juha Susi

Päälystöliiton koulustarjonnan aloittaneet alueelliset luottamus- ja yhteistoimintapäivät ovat onnistuneesti takana. Tammi-kuussa koolle kutsuttiin meri- ja ilmavoimien sekä rajavartiolaitoksen toimijoita. Helmikuussa oli maavoimien sekä Pääesikunnan ja sen alaisten edustajien vuoro. Molempien tilaisuuksien sisältö oli yhtenevä.

Paikallisten edunvalvojien katsauksissa nousi esille, erityisesti meri- ja ilmavoimien toimijoiden osalta, vaativimpien opistoupseerien tehtävien siirtyminen muille henkilöstöryhmille. On kiistaton tosiasia, ettei kaikkiin tehtäviin ole syöttöä syystä tai toisesta. Näissä tapauksissa on selkeät perusteet henkilöstöryhmämuutoksille. Astetta hankalampia ovat tapaukset, joissa tehtävän sisältöä rukataan hiukan ja siitä tehdään uusi tehtävä toiselle henkilöstöryhmälle. Vastaan on tullut tapauksia, joissa tehtävää ei edes laiteta hakuun. Kurssilla kerrattiin keskeisimmät normit ja ohjeet siitä, miten kyseisissä tilanteissa tulee menetellä.

Palautteen perusteella paikalliskatsaukset ovat tärkeä osuus kurssia. Osallistujat haluavat kuulla, kuinka asiat ovat muissa hallintoyksiköissä tai puolustushaaroissa. Ensi vuonna alueelliset päivät onkin tarkoi-

tus yhdistää yhdeksi kootuksi tilaisuudeksi. Kurseilla käytetyt ennakotehtävät vastauksineen ovat jäsenistön ja edunvalvojien käytössä jäsenosiossa.

Jalkaudutaan maakuntiin

Perinteistä koulustarjontaa täydennetään tänä vuonna maakunnallisilla koulutuspäivillä. Ensimmäinen tilaisuus suunnattiin Länsi-Suomeen ja se toteutettiin Porin prikaatin Säkylän toimipisteen vierailun yhteydessä. Tilaisuudessa edunvalvojien lisäksi myös jäsenet saivat ajankohtaiskatsausten ohella tuhdin tietopakettien sotilaseläkkeistä ja tehtäväkuvausten. Kevään aikana vierailaan vielä Lappeenrannassa, Itä-Suomessa. Syksyllä suunnataan pohjoiseen ja pääkaupunkiseudulle. Tilaisuudet tarjoavat mahdollisuuden myös henkilökohtaiseen neuvontaan kasvotusten.

Täsmäisku osaamiseen

Toukokuussa edunvalvojille on suunniteltu räätälöity koulutuskurssi. Ajankohtaiskatsausten lisäksi tarjolla on niin virkaehtosopimus- kuin yhteistoimintakoulutusta. Yhteisen osuuden jälkeen koulutus eriytyy edunvalvontatehtävän mukaisesti. Luottamusmiehille on tarjolla tietoutta työaika- ja palkkausjärjestelmäsopimuksista sekä valtion matkustussäännöstä. Yhteistoiminta-

edustajat puolestaan pakertavat mm. käytännön harjoitteiden parissa. Ilmoittaudu nopeasti, sillä paikat täyttyvät hyvää vauhtia.

Täydennyskoulutusjärjestelmä

Opistoupseerien täydennyskoulutus jatkokurssin jälkeen puhutti Päälystöliiton ja koulutuspäällikön prikaatikenraali **Jukka Sonnisen** tapaamisessa. Toimme esille huolestamme taidon ja osaamisen syventämisestä jatkokurssin jälkeisellä, noin 20 vuoden ajanjaksolla. Jatkokurssin käyneille ei ole suunniteltu koottua täydennyskurssia, eikä sitä ole liiton suunnasta toivottukaan. Täydennyskoulutuksen tulee olla henkilökohtaisesti suunniteltua ja toteutettua. Henkilön rauhan tai poikkeusolojen tehtävässä vaadittava osaaminen syvenee oikein suunnatuilla täsmäkursseilla.

Toimialapäällikkökurssit ovat esimerkki täsmäkoulutuksesta. Kyseiset kurssit mahdollistavat tiettyjen osioiden suorittamisen, jolloin niistä voidaan räätälöidä osuuksia hyvinkin yksilöllisesti. Soittokierros eri puolustushaarojen hallintoyksiköihin varmensi toimistolla vallinneen käsityksen: koulustarjottimella olevaa toimialapäällikkökurssien koulutusta ei hyödynnetä. Eikö mahdollisuudesta tiedetä vai eikö resursseja ole varattu?

Neuvottelut työaikamuodoista päättyivät erimielisyyteen

Teksti ja kuva: Jukka Mäkinen

Helmikuun sopimustoiminnan seurantar ryhmässä päätettiin yhteistoimintaneuvottelut sekä valtion virkaehtosopimusasioiden pääsopimuksen 4 §:n mukaiset neuvottelut eräiden tehtävien siirtämiseksi virastotyöajasta jaksotyöhön. Pöytäkirja yt-neuvotteluista on allekirjoitettu puheenjohtajan toimesta ja se tarkastettiin maaliskuun seurantar ryhmässä. Mikäli työnantaja toimii jaksotyön osalta ilmoittamalla tavalla, ei henkilöstöjärjestöillä ole muuta vaihtoehtoa kuin viedä asia erimielisyyksen menettelyyn ja aikanaan työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

Työnantajan jatkotoimenpiteitä odotellaan

Yhteistoimintaneuvotteluista laadittu pöytäkirja on jaettu hallintoyksiköihin ja henkilöstöjärjestöjen edustajille 16.3. Pöytäkirjaan on kirjattu työnantajan kanta sekä henkilöstöjärjestöjen yhteinen kanta. Työnantaja on todennut omana kantanaan, että Rajavartiolaitoksessa teetettävä, työaikalain 7 §:n mukaista työtä vastaava työ tulee Rajavartiolaitoksen virkamiesten työajoista tehdyn virkaehtosopimuksen (RVLTA) 1 §:n sopimusmääräyksen mukaisesti järjestää jaksotyöksi. Lisäksi työnantaja perustelee näkemystään siten, että RVLTA 1 §:n yhteyteen kirjatun soveltamisohjeen sisältämä työyksiköihin perustuva työaikamuodon määrittely on aikanaan tarkoitettu esimerkinomaiseksi, selventämään sopimusmääräyksellä sovittua jakso- ja virastotyöhön. Työnantaja katsoo, että soveltamisohje on jäänyt jälkeen Rajavartiolaitoksen toimintoja ja organisaatiota kehitettäessä ja samalla menettänyt ohjauvuutensa.

Rajavartiolaitoksen henkilöstöä edustavat liitot ilmoittivat pöytäkirjassa kantanaan työaikamuodon muutosten edellyttävän asiasta sopimista tarkentavalla virkaehtosopimuksella ja katsoivat, ettei asiaa tulisi käsitellä yhteistoimintaneuvotteluissa eikä valtion virkaehtosopimusasioiden pääsopimuksen 4 §:n mukaisella menettelyllä. Henkilöstöjärjestöt eivät voi hyväksyä Rajavartiolaitoksen toimintaa. RVLTA pykälän, sen sisältämien soveltamisohjeiden ja huomautuksien muuttamisesta tai uudista-

misesta tulee käydä pääsopimuksen 2 §:n mukainen neuvottelumenettely. Pääsopimuksen 4 §:n mukaisilla soveltamisohjeilla Rajavartiolaitoksessa on ymmärretty työnantajan antamia pysyväisasiakirjoja ja erillismääräyksiä, joita työnantaja on antanutkin yt-menettelyn mukaisesti.

Pöytäkirjan liitteessä 1 on listaus tehtävistä, jotka työnantajan näkemyksen mukaan kuuluvat jaksotyön piiriin: valmiusjoukkueet, johtokeskukset (päälliköt pääasiallisen tehtäväkuvan mukaan), rikostorjunta (pl. tutkintasihteeri, yksikön päälliköt ja varapäälliköt pääasiallisen tehtäväkuvan mukaan), rajatarkastusosasto (pl. tutkintasihteeri), sataman rajatarkastusyksikkö, rajajääkärikomppaniat (pl. yksikkösihteeri), tilanne- ja riskianalyytikeskus (pl. järjestelmäasiantuntija ja toimistosihiteerit), teknillinen isännöitsijä, kiinteistömestari, elektroniikka-asentaja, huoltoasentaja, ravitsemispäällikkö, ravitsemistyonjohtaja,

suurtaloustalokki, laitossiivooja, varusmiesyksikköä palveleva sairaanhoitaja ja työterveyshoitaja sekä varastonhoitaja.

Pelkkä yt-pöytäkirja ei siirrä ketään virkamiestä jaksotyön piiriin. Jos tällainen kaavilu toteutetaan, se tapahtuu erillisellä työnantajan antamalla määräyksellä. Käytännössä laitoksen johto ratkaisee yt-neuvottelujen tulosten perusteella sen, tuleeko määräys vai ei. Jos määräys tulee, henkilöstöjärjestöillä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin viedä asia erimielisyyksen menettelyyn ja aikanaan työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

*Jos työnantaja siirtää virkamiehen virastotyöstä jaksotyöhön, niin normaalisti 3-viikkoisjaksossa joutuu teke-
mään kuusi tuntia lisää töitä ja haitta-
työkorvauksiin vaikuttava tuntipalkka laskee.*

The image shows two hand-drawn work schedules for the period 26.6. - 16.7. 2017. The top schedule is for 'VIELMA' and the bottom for 'UNNITELMA'. Both show weekly cycles with days of the week and specific times for work shifts. Handwritten notes indicate 'Tuntipalkka 22,22' and 'Tuntipalkka 22,22'.

Myönteinen neuvottelutulos työjakson tuntimääriin

Helmikuussa pidetyssä seurantar ryhmän kokouksessa käytiin ihan oikeita virkaehtosopimusneuvotteluja ja niihin liittyen saavutettiin neuvottelutulos RVLTA 3 a §:n (säännöllisen työajan keskimääräistämisen jaksotyössä kahden peräkkäisen työjakson aikana) ja 11 §:n (viikoittainen vapaa-aika) muuttamisesta. Neuvottelutulos tarkoittaa sitä, että varusmiesyksiköissä, vartiolaivoilla ja kansainvälisissä rajaturvallisuus-tehtävissä yhden jakson enimmäistuntimäärä voi jatkossa olla 134 h 15 min, kun käytetään 2 x 3-viikkoisjaksosuunnittelua. Viikoittaista vapaa-aikaa koskevat muutokset ovat ko. kohtaa selkeyttäviä. Sopimus muutoksista allekirjoitettiin 15.3.

Työajan lisäys ei näy arjessa

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Asun varuskunnan vieressä, joten tarvetta etätyölle ei ole ollut. Omassa hallintoyksikössäni käytetään etätyömahdollisuutta hyväksi ainakin suunnittelu- ja asiantuntijatehtävissä.

Jaksamisen suhteen olen huomannut hälyttäviä merkkejä sekä itsessäni, oman joukko-osastoni henkilöstössä ja myös muualla Puolustusvoimissa. Kaiken aikaa tapahtuu työtehtävien hoitamatta jättämisistä tai valikoimisia, työilmapiirikyselyiden tulokset laskevat, sairauspoissaolot lisääntyvät. Kiireen vuoksi työn mielekkyys vähenee ja työtä kritisoidaan.

Valitettavasti vähentynyt henkilöstömäärä ja lisääntyneet tehtävät ovat sellainen yhtälö, että työssäjaksamisongelmaa ei saada kuntoon puuttamalla yksittäisten henkilöiden töiden järjestelyihin. Kyseessä on kollektiivinen ongelma. Työntekijöiden vähyys, kiire ja töiden määrä esimerkiksi puolustushaaraesikunnissa tai Puolustusvoimien logistiikkalaitoksessa voi aiheuttaa sen, että osa niille kuuluvista töistä valuu joukko-osastojen tehtäväksi. Myös joukko-osastojen sisällä työmäärä jossakin aliorganisaatiossa voi vaikuttaa negatiivisesti jaksamiseen ja töistä suoriutumiseen jollakin toisella työpisteellä.

Työssäjaksamisasiaa pitää rummuttaa vielä voimakkaammin, ja ministeriöt pitäisi saada oikeasti ymmärtämään, että puolustusvoimissa henkilöstöä on liian vähän tehtäviin nähden.

Yliluutnantti **Marko Nurminen**, opetusseeri/joukkueen johtaja

Porin prikaatin Säkylän toimipisteessä järjestetyn jäseninfon yhteydessä keskusteluissa tuli esille kilpailukyky sopimuksen vaikutukset, etätyön hyödyntäminen ja henkilöstön jaksaminen.

Kartoitimme jäsenten tunteja siitä, miten kilpailukyky sopimuksen työajan nosto ja 30 %:n lomarahojen leikkaus vaikuttavat arjessa.

Yliluutnantti **Marko Eskola**, johtamisjärjestelmäalan materiaaliajohtaja

Työajan nostosta ei hirveästi ole hyötyä ainakaan suunnittelu- ja asiantuntijatehtävissä. 1 h 30 min nosto lisää työaikaa kohdallani muutaman minuutin päivässä, eikä se näy arjessa juuri mitenkään. Työajan lisäys olisi voitu toteuttaa lisäämällä viikkoliikunnan määrää puolella tunnilla viikoittain kunnon ylläpitovelvoitteen takia.

Mielestäni Kikyn tuoma työajan pidennys oli lähinnä marginaalinen muutos, ei käytännön vaikutusta. Omassa kompaniassa se on jaettu tasaisesti jaksoon. Lomarahojen leikkaus saattaa joillakin vaikuttaa kesäloman viettoon. Kouluttajan tehtäväs-

sä palvelevana etätöitä ei pääse hyödyntämään. Perusyksikkötasolla työtä leimaa aika ajoin todellinen kiire. Hyvät harrastukset ja henkilökemiat työyksikössä auttavat jaksamaan. Tilanne kiireen suhteen pahe-nee vuosi vuodelta, toivottavasti ei tule päävetävän käteen.

Kapteeni **Kari Ojanen**, varastopäällikkö/
Materiaalikeskus

Työajan lisäys ei näy Materiaalikeskuksen työtehtävien hoitamisessa mitenkään. Ylityöt hieman vähenevät, koska ylityöräjä siirtyi samalla kauemmaksi. Omalla kohdallani lisäys jakaantuu tasaisesti työaika-jaksoon. Työajan pidennys hankaloittaa ainakin lapsiperheen arjen suunnittelua. Lomarahojen leikkaus on huomioitava perheen kesäloman suunnittelussa.

Olen tehnyt 1–2 etäpäivää kuukaudessa toimistotyötä, joka on tehokasta, koska häiriötekijöitä ei ole. Muut työpisteessäni eivät hyödynnä mahdollisuutta, koska he asuvat lähialueella. Kaikkien työtehtävät eivät mahdollista etätöitä.

Mutama henkilö on viimeisen viiden vuoden aikana ollut työuupumuksen vuoksi pois töistä. Enemmän tulee alaisilta tuskastuneita kyselyjä ja ihmettelyä, etteikö näihin tehtäviin saada mistään palkattua lisää henkilöstöä. Materiaalikeskuksessa tulee ylityötä säännöllisesti joka jaksoon. Kuormitusta on kevennetty käyttämällä varusmiehiä varaston työtehtävissä.

Puheenjohtaja Sakari Vuorenmaa onnitteli kunniajäseneksi kutsuttua Antti Kuivalaista.

Vaalivuosi

Teksti ja kuva: Arto Penttinen

Ensinnäkin kiitokset kaikille liiton jäsenille, jotka olitte asettuneet ehdolle juuri päättyneissä kunnallisvaaleissa. Vaikuttaminen ja osallistuminen kotikunnan tekemien päätösten tekoon ovat osaltaan osoittamassa, että ammattisotilaat kuuluvat entistä enemmän ympäröivään yhteiskuntaan normaaleina kuntalaisina. Eristäytyneisyys varuskunnan sisälle on jo vuosia sitten päättynyt, eikä vähiten sen takia, että juurikaan mitään kuntalaisen tarvitsemia palveluita ei varuskunta-alueilla ole.

Merkityksellisen asia ei ole myöskään se, että tuomalla tietoisuuden muille päätöksentekijöille ammattikuntamme erityispiirteiden vaikutukset normaaliin perhe-elämään, työssäkäyntiin ja esimerkiksi lasten päivähoitoon edistävät kaikkia kuntalaisia koskevien järkevien ja oikeudenmukaisten päätösten tekemistä. Onnittelen valtuustoihin valittuja ja toivotan sitkeyttä sekä menestystä valtuusto-, hallitus- ja lautakuntatyöhön ryhtyville.

Päälystöliitossakin on vaalit tänä vuonna. Liiton nykyinen puheenjohtaja **Sakari Vuorenmaa** on ilmoittanut, ettei asetu ehdolle liiton puheenjohtajaksi syksyn edustajakokouksessa. Lisäksi vaalit pidetään uusien sääntöjen mukaisen hallituksen valinnasta. Hallitukseen kuuluu liiton puheenjohtajan lisäksi vähintään kaksi ja enintään 11 jäsentä. Edustajakokouksen on siis ennen hallituksen jäsenten valintaa päätettävä hallituksen jäsenten määrästä. Nyt on korkea aika puheenjohtajakandidaattien ja hallitukseen pyrkivien tuoda kiinnostuksensa julki

kyseisiin tehtäviin, ainakin omissa viitekehysissään. Liiton joka neljäs vuosi pidettävä vaaliedustajakokous pidetään Helsingissä 9. - 10. marraskuuta.

Uusi jäsenetu

Liitto on solminut yhteistyösopimuksen parturiliike MRoomin kanssa. MRoomin parturiliikkeitä on eri puolella Suomea ja ne löytyvät firman sivuilta <https://www.mroom.com/fi/parturit/>. Liiton jäsenet voivat sopimuksen myötä hankkia liikkeen jäsenkortin erikoishintaan vuoden ajaksi. Vuosijäsenkortilla voi käydä leikkauttamansa hiuksensa missä tahansa ketjun liikkeessä ja niin monta kertaa kuin haluaa. Etuudessa on parturikäynnille kellonaikarajoitus. Etuutta voi käyttää ilman lisämaksua arkisin kello 10 - 14, muina aikoina tulee viiden euron lisämaksu/palvelukerta. Vuosijäsenkortin hankkimisessa jäsenyytesi Päälystöliittoon osoitat liiton jäsenkortillasi. Katso tarkemmat tiedot liiton jäsensivuilta, välilehdeltä jäsenetuudet. Jäsenetuslistalle on lisätty myös muutama muu uusi tai päivitetty jäsenetus.

Liiton kunniajäsen

Vuoden 2016 edustajakokous kutsui liiton entisen puheenjohtajan **Antti Kuivalaisen** liiton kunniajäseneksi. Huomionosoituksen Antti vastaanotti puhelimitse heti edustajakokouksen päätöksen jälkeen, mutta vasta tämän vuoden helmikuun lopussa Antti pääsi isolla kirkolla käymään ja häntä saatiin onnitella fyysisesti kädestä pitäen.

Näköalapaikkoja tarjolla syksyn edustajakokouksessa

Teksti: Sakari Vuorenmaa Kaavio: Juha Susi

Päällystöliiton puheenjohtajapäivät on perinteisesti ollut edustajakokousta valmisteleva ja kentän ääntä kuulosteleva foorumi. Tänä vuonna puheenjohtajapäivien merkitys valmistelevana elimenä on selvästi aiempia vuosia painavampi, sillä päivien annin perusteella valmistellaan tavoitteet ja toimenpiteet edustajakokousta varten. Liiton jäsenyhdistysten merkitys uusien sääntöjen mukaisten toimintatapojen luomiselle korostuu. Samalla yhdistysten edustajat voivat tuoda näkemyksiään asioita valmistelevien tietoisuuteen ja hallinnon toiminnan ohjaamiseksi. Puheenjohtajapäivillä on tarkoitus kehittää toimintatapoja aiempien tilaisuuksien palautteen mukaiseen suuntaan. Tavoitteena on yhtenäisyyden lisääminen liiton päätöksenteossa ja eri toimielimissä. Yhdistysten edustajilta odotetaan vastauksia siitä, miten tulevan hallituksen paikkojen tulisi jakaantua huomioiden hallinnonalojen tar-

peet ja maantieteellinen kattavuus. Meidän on keskusteltava myös siitä, miten varmistamme jäsenistön tiedonsaannin eri luottamustehtävissä toimivien henkilöiden toimesta, kun uusi hallituskausi lähtee käyntiin. Sääntömuutos pienentää hallituksen kokoa, joten yhteistyön eri toimijoiden välillä tulee tiivistyä jäsenistön edunvalvonnan turvaamiseksi eri muodoissaan. Yhdistysten merkitys uudistusten yhteydessä ei ainakaan vähene päällystöliittolaisen edunvalvonnan ja järjestöllisen toiminnan turvaamiseksi, sillä jäsenen kannalta on tärkeää saada järjestöllisiä palveluja mahdollisimman läheltä ja helposti. Puheenjohtajapäivät on myös erinomainen tilaisuus verkostoitua ja päivittää ajankohdaiset asiat. Yhteiskuntamme on edelleen murroksessa ja taloudessa on huomattava määrä epävarmuustekijöitä. Puheenjohtajapäivien luennoissa keskitytään erityisesti julkisen sektorin ja virastojemme haastei-

siin sekä tulevaisuuden näkymiin. Sopimusrintamalla nousee esille neuvottelut kilpailukyky sopimuksen jälkeisistä sopimusmalleista ja niiden suhteesta valtion virkamiesten sopimuksiin eri hallinnonaloilla ja virastoissa. Tilaisuudessa on tavoitteena saada tietoa virastojen, hallinnonalojen ja työmarkkinajärjestöjen näkemyksistä siitä, mitä uudet toimintatavat neuvottelujärjestelmässä tulevat tarkoittamaan virastoisamme käytäviin neuvotteluihin. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat, pääluottamusmiehet ja edustajakokouksen puheenjohtaja sekä muut vastuulliset toimijat ja luottamushenkilöt antavat tilaisuudessa ajankohtaiskatsauksensa menneestä ajasta ja erityisesti ennusteen tulevaisuudesta oman toimialueensa osalta. Päällystöliiton palveluksessa olevan jäsenistön pienentymisellä on vaikutuksia kaikkeen toimintaan ja erityisesti vaikuttavuuteen jäsenistön aseman turvaamiseksi pitkälle tulevaisuuteen. Toimi- ja luottamushenkilöt ottavat vastaan kaikki rakentavat kommentit toiminnan kehittämiseksi ja toimintatapojen uudistamiseksi, mikäli niille nähdään tarvetta. Ennen kuin yhtään luentoa on pidetty, on todettava, että puheenjohtajapäivät on saavuttanut tarkoituksensa, jos hallinnolle ja muille toimijoille on välittynyt yhdistysten tahtotilat ja syksyn edustajakokous saadaan läpivietyä sen mukaisesti.

Henkilöstövalintojen aikataulu

Puheenjohtajapäivät	Esitykset EK:lle	Ehdokaslista	Edustajakokousmateriaali	Edustajakokous 9.-10.11.
- prosessin avaaminen - ehdokkaiden kartoittaminen - ehdokkaat vaalivaliokuntaan	Yhdistysten tekemät esitykset Edustajakokoukselle 31.8.2017 mennessä: - henkilöesitykset - aloitteet	Vaalivaliokunta vahvistaa ehdokaslistan syyskuun aikana.	Hallitus käsittelee ja vahvistaa EK materiaalin kokouksessaan 6.10. Aineisto sähköisenä verkossa kokouksen jälkeen. Painettu materiaali postitetaan yhdistyksille.	Alustavasti Hotelli Presidentissä. Puheenjohtajan valinta. Hallituksen valinta. Yhdistysten aloitteiden käsittely.
				
Toukokuu	Kesäkuu	Elokuu	Syyskuu	Syyskuu
				
Vaalivaliokunta	Yksilöjäsenet	Ehdokkaiden esittely	Määräaika ilmoittautumiselle	Uusi hallintokausi alkaa
Hallitus asettaa vaalivaliokunnan. Vaalivaliokunnan puheenjohtajana toimii edustajiston puheenjohtaja. Sihteerinä toimii järjestöpäällikkö. Enintään neljä jäsentä.	Mahdollinen jäsenäänestys yksilöjäsenille, mikäli useampi yksilöjäsen on kiinnostunut hallinnon tehtävistä.	Päällystölehti esittelee puheenjohtajaehdokkaat lehdessä 3/17. Esittelyä täydennetään tarvittaessa numerossa 4/17. Hallitusehdokkaiden esittely jäsensivuilla.	Määräaika ilmoittautumiselle on 23.10.	Uusi puheenjohtaja ja hallitus aloittavat kautensa vuoden vaihteesta.

Edustajakokouksen puheenjohtaja Kari Reinivuo korostaa edunvalvojiksi ilmoitautuvien sitoutuneisuutta.

Asetu ehdolle ja vaikuta

Teksti: Kari Reinivuo Kuva: Samuli Vahteristo

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen alati muuttuvat vaatteet nostavat esiin tilanteita, joissa laadukkaalle edunvalvontatyölle on jatkossakin tarvetta. Jäsenmäärän vähenemisestä huolimatta liittomme voi hoitaa tulevaisuuden edunvalvontahaasteita jäsentensä parhaaksi vain osaavien ja sitoutuneiden henkilöedustajiensa kautta. Vaalivuoden puheenjohtajapäivät tarjoaa hyvän mahdollisuuden valmistella henkilöedustajien valintoja hallintoon ja syksyllä edustajakokouksessa voimme valita viisaasti.

Yhdistykset, yksittäiset jäsenet sekä piirit joutuvat kukin osaltaan miettimään liittomme hallinnon kokoonpanoa seuraavalle nelivuotiskaudelle.

Jokainen jäsen, joka harkitsee asettuvansa ehdolle mihin tahansa hallinnon avoimeen

tehtävään, joutuu tykönänsä miettimään vähintään kolmea tärkeää asiaa:

Pystynkö sitoutumaan täysipainoisesti siihen tehtävään, johon aion asettua ehdolle? Kykenenkö järjestämään työtehtäväni siten, että pystyn osallistumaan kaikkiin hallinnon kokouksiin ja tapaamisiin, joihin mahdollinen tehtäväni edellyttää, ja mikä tärkeintä, saanko täyden tuen kotiväeltäni osallistumiselleni?

Jos kaikki vastaukset ovat osaltasi myönteisiä, niin ei muuta kun ilmoittamaan halukkuus joko omalle paikallisyhdistykselle tai yksilöjäsenten osalta suoraan vaalivaliokunnan puheenjohtajalle eli allekirjoittaneelle. Siitä se prosessi lähtee etenemään. Miten valinnat tapahtuvat, siitä on kerrottu edellisellä sivulla.

Miten Päälystöliittoa luotsataan?

Teksti ja kuva: Juha Susi

Päälystöliiton vaalivuosi ja lähestyvät puheenjohtajapäivät ovat tärkeä etappi liiton tulevaisuuden kannalta. Päälystöliiton varapuheenjohtajat haluavat välittää oman puolustushaaransa jäsenkentälle viestinsä puheenjohtajapäivien merkityksestä.

Jyrki Lukkarinen, varapuheenjohtaja, maavoimat

Meidän tulee yhdessä päättää, millaisen hallinnon jäsenistö haluaa liitolle ja miten sen kokoonpano muodostetaan. Puheenjohtajapäivät on tärkeä valmistelu- ja vaikuttamistilaisuus edustajakokouksen aiheisiin liittyen ja tulevaisuuden suuntaviivojen hahmottamiseen. Toivon yhdistyksiltä aktiivista osallistumista niin puheenjohtajapäiville kuin edustajakokouksen asioiden valmisteluunkin. Mukana olemalla voitte vaikuttaa siihen, millä kokoonpanolla ja mihin suuntaan liittolaivaa luotsataan.

Olemme tottuneet hallituksen nykyiseen, laajaan kokoonpanoon ja siihen, että sieltä löytyy se meidän mies. Liiton hallituksen jäsenillä kullakin on tuki taustansa ja sitä

kautta juuret puolustushaaransa piirissä, mutta kun toimitaan edunvalvonnan keskuksella, niin asioita tarkastellaan koko jäsenistön kannalta. Asioita ei ajeta ainoastaan jonkun joukko-osaston tai puolustushaaran näkökulmasta.

Hallitus saa varmasti päätöksensä ja suunnittelutyönsä pohjaksi tarvittavaa yksityis-

kohtaista tietoa puolustushaaroista tai maantieteellisestä sijainnista riippumatta paikallisyhdistyksiltä sekä paikallis-, alue- ja keskustason edunvalvojilta.

Hallituspohjan laajuus ja kattavuus ovat myös sen vahvuus. Hallituksen kokoonpanossa tulee olla edustusta rajalta ja puolustusvoimista sekä jokaisesta puolustus-

haarasta, mutta löytyykö sieltä totutusti juuri se naapurin mies läheltä? Tärkeämpää on, että löydämme Päälystöliittoa luotsaamaan kyvykkäät ja halukkaat henkilöt, jotka sitoutuvat tekemään työtä seuraavan nelivuotiskauden ajan koko jäsenistön eteen.

Merituulen tuomaa viestiä

Marko Luukkonen, varapuheenjohtaja, merivoimat

Kuva: Samuli Vahteristo

Olen ylpeä omasta ammatistani. Olen ylpeä omasta ammattikunnastani, opistoupseeristosta. Olen ylpeä omasta puolustushaarakastani, merivoimista. Oman näkemykseni mukaan en ole ihmisenä liian ylpeä. Olen mielestäni oikeudenmukaisuuteen ja tasapuolisuuteen tahtova sekä siihen pyrkivä. Ne edustavat omia arvojani vahvasti. Ammattiyhdistystoimijana yritän toteuttaa asioita omien arvojeni mukaisesti. Välillä usko oikeudenmukaisuudesta ja tasapuolisuudesta on horjunut ay-asioita hoidettaessa. Olen pöydissä muutamia kertoja sanonut, että Päälystöliitolle totuudenmukaiset perustelut epäoikeudenmukaisista päätöksistä kyllä riittävät. Valitettavasti emme niitä aina ole saaneet.

Tämä hieman henkilökohtainen kirjoitus siivittäköön puheenjohtajapäiviin valmistautuvien merivoimallisten edustajien ja tietysti muidenkin puolustushaarojen edustajien ajatuksia ay-toiminnasta. Samalla toivon sen lisäävän keskustelua siitä, ketkä meistä ovat valmiina työskentelemään tulevaisuudessa vastuullisen edunvalvontatyön parissa. Päälystöliitto aloittaa puheenjohtajapäivillä vahvan valmistautumisen marraskuuseen edustajakokoukseen, jossa valitaan seuraavalle nelivuotiskaudelle liiton uusi hallitus, ml. puheenjohtaja, sekä edustajakokouksen puheenjohtaja. Valinnat tehdään uusien sääntöjen mukaisesti.

Merivoimallisia yhdistyksiä lähestyn huhtikuun aikana. Lisäämme yhteistä keskustelua ehdokkaistamme tuleviin Päälystöliiton luottamustehtäviin. Merivoimallisena

näkökantana tuon esille sen, että tulevat päälystöliittolaiset luottamustehtävät hoidetaan liiton arvojen ja yhtenäisen Päälystöliiton nimissä. Merivoimien piiri pitää tärkeänä, että puolustushaarakallinen edustus tulevassa hallituksessa toteutuu. Se tuo vahvuutta hallitustyölle ja yhtenäistää liittoa eikä missään nimessä päinvastoin. Pyydän jokaista jäsentä miettimään omaa käytettävyyttä ay-kentässä, joko yhdistyksessä tai liittotasolla, nyt ja tulevaisuudessa. "Ken vastatuuleen on soutanut, voi vain tietää, miltä myötätuuli tuntuu". Myötäisiä tuulia ja Teitä tervehtien.

Yhdistysten näkemyksiä tarvitaan

Reino Mäkelä, varapuheenjohtaja, ilmavoimat

Kuva: Reino Mäkelän albumi

Päälystöliiton puheenjohtajapäivät on liiton merkittävin tilaisuus valmisteluvaiheessa. Silloin on hyvä tuoda esille näkemyksiään liiton suuntaan. Kokonaisuus ei tule valmiiksi yhdessä edustajakokouksessa, vaan yhdistysten näkemyksiä tarvitaan jo valmisteluvaiheessa.

Yhdistysten on hyvä tuoda esille liiton strategiaan vaikuttavat seikat ja tietenkin myös kartoittaa näkemyksensä hallintoon haluvista ja sopivista henkilöistä. Sama tilanne on keskeisten edunvalvontakysymysten osalta. Päivien aikana asiaa voidaan käsitellä piiritasolla. On aika muodostaa yhteisiä näkemyksiä. Tapahtuma tarjoaa mainion tilaisuuden päivittää tietojaan ajankohtaisista asioista.

Päälystöliitolla on vaalivuosi, ja se tarkoittaa uuden puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja hallituksen valitsemista marraskuun edustajakokouksessa. Vaalivuosi on tärkeä myös strategiatyön kannalta. Jo mainittu edustajakokous antaa keskeiset

linjaukset seuraavalle hallitukselle, mikä tarkoittaa seuraavaa neljää vuotta.

Tiedän kokemuksesta puheenjohtajapäivien merkityksen ja sen korvaherkkyyden, jolla yhdistyksiä kuunnellaan. Tapahtuman sosiaalista puolta ei pidä myöskään väheksyä.

Henkilövalinnat kiinnostavat

Jyrki Juvonen, varapuheenjohtaja, rajavartiolaitos

Kuva: Juha Susi

Päälystöliiton puheenjohtajapäivät on yksi keskeisimmistä foorumeista yhdistyksille vaikuttaa liiton toimintaan. Perinteisesti puheenjohtajapäivillä on käsitelty liiton talouteen ja hallintoon liittyviä keskeisiä kysymyksiä sekä keskusteltu ja linjattu peruslinjoja liiton toiminnalle tuleville vuosille. Tämä vuosi ei ole poikkeus asiaan. Puheenjohtajapäivien keskeisimmät asiat liittyvät tulevaan edustajakokoukseen, jossa tehdään henkilövalintoja ja linjauksia seuraavalle toimikaudelle.

Päälystöliiton uudistetut säännöt sekä valintamenettelyjen hiominen henkilövalintojen osalta ovat varmasti asioita, jotka kiinnostavat kaikkia jäseniä ja ovat siten myös keskiössä puheenjohtajapäivien keskusteluissa. Rajan piirin osalta tämä vuosi on ollut hyvää jatkoa viime vuonna alkaneelle henkilöstöedustajien aktiivisuuden lisääntymiselle, ja toivon tämän kehityksen jatkuvan ja näkyvän runsaana osanottomääränä rajan piirin yhdistysten osalta.

Puheenjohtajapäivät on myös oiva tilaisuus rajan piirille hioa ja viimeistellä omia näkemyksiään yhdelle ja yhteiselle Päälystöliitolle edunvalvonnan osalta. Toivon aktiivista osanottoa rajan yhdistysten osalta Päälystöliiton puheenjohtajapäivillä.

Reppuri odottaa parempia aikoja

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Mikko Perón

Puolustusvoimauudistuksen jälkimainingit jatkuvat monella tasolla. Palkatun henkilöstön kohdalla työnantajan puolelta tulleet erilaiset siirtymistä toiselle paikkakunnalle helpottavat tukitoimet ovat osin päättyneet. Isona plussana muutoksen myllerryksessä nähdään se tosiasia, että työpaikka säilyi. Toki monet joutuivat tyytymään aiempaa vaatimattomampaan tai vähemmän omaa ammattitaitoa vastaavaan tehtävään. Se ei kannusta. Toisaalta muutoksen myötä on löydetty uusia tapoja toimia. Etä- ja hajatyön käyttöönottoa Puolustusvoimauudistuksen useiden satojen henkilöiden siirrot osaltaan nopeut-

tivat. Osa esimiehistä on löytänyt keinoja sellaisiin työnjohdollisiin toimiin, jotka helpottavat reppurin arkea. Perhetasolla mikään ei korvaa jokapäiväistä yhdessäoloa, mutta monet ovat löytäneet erillään asuminen ongelmiin tyydyttäviä ratkaisuja. Pitkiä työmatkoja ja erillään asumista pyritään hyödyntämään monin eri tavoin. Esimerkiksi vapaailloja voi käyttää opiskeluun tai kakkosasunnon remonttiin. Väistämätöntä näin isossa muutoksessa on myös se, että katkeriakin löytyy. Jotkut painivat edelleen reppurin arjessa ja odottavat sopivaa hetkeä laittaa perhe-elämänsä tasapainoon. Jatkuva matkustelu ja

erillään asuminen käyvät kukkaron päälle, varsinkin nyt kun työnantajan tukitoimet ovat joko päättyneet tai päättymässä. Monen reppuriksi siirtyneen matkustaminen on myös tullut tiensä päähän, kun työpaikka on löytynyt siedettävän ajomatkan päästä. Osa on alkanut kotiutua uuden työpaikan myötä. On löydetty puolisolille työtä, lasten koulunkäynti on järjestyksessä ja uutta omaa pesää rakennetaan. Osa reppurina työskentelevistä odottaa parempia aikoja. Jokaisen siirtyneen elämäntarina on erilainen, kuten Päälystöllehden tekemä juttupaketti seuraavilla sivuilla osoittaa.

Haikea hetki - taas kerran reppurin on jätettävä perhe viikoksi ja edessä on pitkä ajomatka työpaikkakunnalle.

Perheasioita on vaikea hoitaa etänä

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Santeri Jalovaara

Yliluutnantti **Janne Jalovaaralle** Pohjois-Karjalan prikaatin lakkautus 2013 oli toinen hänen kohdalleen osunut. Ensimmäiset muuttohaasteet hän kohtasi vuonna 2006 Savon prikaatin lakkauttamisen aikaan.

- Tätä toista siirtopäätöstä tehdessä kaikki vaihtoehdot olivat perhe-elämän kannalta huonoja, ja Maasotakoulu oli huonoista vaihtoehtoista parhain. Siirryin Maasotakoululle vuoden 2014 alussa ja pääsin sotilaspoliisisektorille, joka nykyisin on osa vuonna 2015 perustettua Jalkaväkikoulua.

Siirtyminen uuteen työtehtävään oli Jalovaaran mukaan sinänsä mieluisa, koska se on monipuolisempi ja haastavampi kuin hänen entiset työtehtävänsä.

- Koulutan henkilökuntaa sotilaspoliisialan valtakunnallisilla kursseilla, ja se vaatii jatkuvaa perehtymistä aiheeseen sekä tietojen ja taitojen päivittämistä.

Työyhteisö otti Jalovaaran vastaan todella hyvin.

- Suurin kiitos tästä kuuluu lähiesimiehelleni, joka on helpottanut sopeutumistani ja mahdollistanut haja- ja etätyön tekemisen silloin, kun se kurssien ohjelmaan sopii. Olen tyytyväinen työni vaatimaan sisältöön ja lähimpien työkavereiden kanssa työskentelyyn.

Perheen arjen pyörittäminen Lappeenrannasta käsin on Jalovaaran mielestä välillä melko hankalaa. Kaikkien asioiden hoito perheen tukemiseksi ”etänä” ei vaan onnistu. Hän onkin oppinut jatkuvaan ennakoimiseen kaikkeen mahdolliseen ja mahdolltomaankin.

Taloudellinen puoli on oma lukunsa ja harmaita hiuksia syntyi, kun siirtoon liittyvät tuet loppuivat.

- Vuokriin ja matkustamiseen menee vuoksisolla yli 8 000 euroa, hintana siitä, että

saa olla viikot erossa perheestään. Jos joku olisi ehdottanut, että saan jäädä kotikaupunkiin Joensuuhun töihin, mutta otetaan tuo summa pois vuosiansioista, olisin varmaan pitänyt ehdotusta vitseinä.

Toisaalta erossa olo on mahdollistanut sen, että Jalovaara on voinut kehittää itseään työasioissa ja toisaalta saanut eri näkökulmaa perheen suuntaan – perhe on todella tärkeä.

- Kun joku sanoo, että sullahan on etu olla viikot erossa perheestä, niin tähän vastaan, että kyllä varmaan se viikko-pari sitä on, mutta olen kehottanut kokeilemaan vuoden. Varmasti karisee se kiiltokuvakäsitys erillään oikeasti elämisestä. Se on karmua.

Vaimon kokemuksia reppuriarjesta

Puolustusvoimat elää edelleen monella tasolla miesten maailmaa, ja on hyvä kuulla, minkälaisia tunteita **Niina Jalovaaralla** on reppuriperheen arjesta.

- Ratkaisu Jannen reppuriksi ryhtymisestä oli helppo, sillä se oli meillä sinetöity jo vuonna 2006 ensimmäisen kohtaamamme lakkautuksen (SAVPR) yhteydessä. Tuolloin koko perheemme muutti toiselle paikkakunnalle ja päätimme, että jos toinen lakkautus osuu kohdalle, on Jannen vuoro joustaa enemmän.

Sotilaan vaimona Niina on sotaharjoitusten vuoksi tottunut pärjäämään arjessa ilman puolison jatkuvaa läsnäoloa, joten varsinaiseen reppuriarkeen solautuminen sujui melko helposti.

- Nyt mies onkin ”leirillä” joka viikko. Arkipäivät kuluvat vauhdilla eli kun Janne maanantaiaamuna lähtee, äkkiä onkin jo perjantai. Siinä välissä käyn töissä ja poika koulussa, teen ruokaa, lenkitän koiraa, pesen pyykkiä ja käyn nukkumaan. Jokailtaiseen ohjelmaan kuuluu puhelu, jossa käymme päivän työ- ja kotikuulumiset läpi.

Silti Niinan mukaan arjessa on tilanteita, jolloin hän kaipaava kotona olevaa aviomiestä - toisen tukea ja rohkaisua, vahvoja käsiä, erilaisten teknisten laitteiden osaamista, kaupassa kävijää, kuskia, saunaseuraa ja hartioiden hierojaa.

Kahta autoa perheellä ei ole varaa pitää, ja Janne kulkee Joensuusta Lappeenrantaan pääasiassa autolla, joten se rajoittaa Niinan iltamenoja töiden jälkeen. Silloin tällöin hän on joutunut turvautumaan lähellä asu-

Niina ja Janne Jalovaaran mielestä tärkeintä on elää tässä hetkessä ja nauttia elämästä sellaisena kuin se kulloinkin on. Jatkuva menneiden haikaileminen tai toisenlaisen tulevaisuuden murehtiminen on vain kuluttavaa. Omppu-koirakin on samaa mieltä.

vien vanhempiensa apuun tai kyytiin akuuteimpien tilanteiden ja tärkeimpien menojen kohdalla.

Taloudellisesti pitkäkestoinen reppurielämä on huono ratkaisu. Yhteenlasketuista tuloista menee kuukausitasolla iso lovi Jannen vuokraan ja työmatkoihin.

- Se näkyy selvästi arjessamme, sillä rahojen riittävydestä saa huolehtia kuukausittain. Näin ei ollut silloin, kun Jannen työ vielä oli samalla paikkakunnalla. Joistain asioista emme kuitenkaan tingi, kuten vuosittaisesta matkastamme snookerin MM-ki-soihin Englantiin ja Lapin reissuista, Niina kertoo.

Yksi perheen isoista ratkaisuista tehtiin, kun kauniista ja mieleiseksi remontoitusta tilavasta omakotitalosta jouduttiin luopumaan.

- Ison talon ylläpitäminen ilman kotona olevaa miestä kävi liian raskaaksi sekä minulle että Jannellekin viikonloppuisin. Myöskään taloudellisesti se ei enää ollut järkevää, ja haikein mielin möimme viime vuonna talomme ja muutimme rivitaloon. Täytyy myöntää, että arjen helpottumisen kannalta se oli oikea ratkaisu.

Parisuhteeseen reppurielämä on luonnollisesti Niinan mukaan vaikuttanut, tuoden siihen omat haasteensa.

- Olemme kuitenkin olleet yhdessä jo niin kauan (26 vuotta), että suhde on vakaalla pohjalla ja kestää tämänkin elämänvaiheen. Joskus olen huomannut olevani Jannelle kateellinen siitä, että hän saa elää omassa kämpässä elämää, jossa tarvitsee huolehtia vain itsestään. Silloin tällöin olen mennyt viikonlopuksi Lappeenrantaan ja nämä viikonloput olemme viettäneet kuin nuoripari konsanaan.

Nyt reilun kolmen reppurivuoden jälkeen Jalovaaran perheen ajatuksissa on erillään asumisen tilalle pohdittu toisenlaisiakin ratkaisuja.

- Poikamme kirjoittaa tänä keväänä ylioppilaaksi ja kotoa pois muuttaminen lähestyy. Olemme ajatelleet, että muuttaisiin Lappeenrantaan ja tekisimme sinne kodin sitten, kun pojan kotoa lähdön luonnollinen aika on. Pidän Lappeenrannasta kaupunkina ja uskon, että työllistyisinkin siellä varsin helposti. Oman nykyisen työni ja työyhteisöni jättäminen tuntuisi kuitenkin tosi pahalta. Kyseessä on toinen kerta, kun puolisoni työn vuoksi irtisanoutuisin vakituisesta työsuhteesta. Helppo ratkaisu Jannen perässä muuttaminen ei siis tule olemaan.

Niina Jalovaara painottaa, että ulkopuolisen pakon sanelemana tähän elämänmuutokseen on päädytty. Silti perhe on oppinut kolmen vuoden kokemuksella arkielämää suunnittelemaan nykyisten reunaehtojen mukaan ja monessa asiassa luovimaan.

Myönteinen asenne auttaa reppuria

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Kimmo Hantula

Yliluutnantti **Marko Niemisen** palvelusuralle tuli aluksi henkisiä ilma-kuoppia, kun hän kuuli, että Tukilentoalavue siirtyy Tikkakoskelta Pirkkalaan. Kesällä 2014 tapahtuneen siirron jälkeen sopeutumista auttoi se, että tutut työkaverit kokivat saman kohtalon ja työtehtäväkin pysyi samana.

- Tehtävänimikkeeni toki muuttui Lentotekniikkalavueen PJ-jaosjohtajaksi ja sain myös 12 uutta alaista vanhoista lennotalaisista. He olivat jo ennestään tuttuja ja toimineet aikaisemminkin Pilatus-koneen parissa. Tietenkin kulttuurieroja oli, mutta niihin sopeuduttiin melko nopeasti.

Niemisen mukaan alusta pitäen oli sovittu puolison kanssa, että hän aloittaa reppurina, hankkii reppurikämpän ja ajaa sitten viikonloppuisin tai pidemmällä vapailla Tampereen ja Jyväskylän väliä.

- Meidän perheellä ei ollut mahdollista muuttaa toiselle paikkakunnalle maatilan takia. Matka- ja erilläänasumiskorvaukset helpottivat siirron aiheuttamaa taloudellista ahdinkoa ensimmäisen vuoden ja kolmen hengen kimppekämpä jakoi asumiskustannuksia mukavasti. Hyviä tukia ja apuja, mutta kaikesta huolimatta ylimääräisiä kustannuksia kertyi melkoisesti.

Reppurina ollessa Niemisen oli mahdollista työskennellä tarvittaessa päivittäin pidempään ja saada sitä kautta hiukan tunteja työaikapankkiin sekä niiden myötä muutamia vapaapäiviä.

- Työ sujui hyvin, mutta henkistä painetta ja stressiä aiheuttivat omistamani tilan maa-

ja metsätaloustyöt sekä talon peruskorjausprojekti. Jotkut reppureista pystyvät vähentämään matkustelua tekemällä etä- tai hajautettua työtä, mutta Niemisellä ei tähän ollut mahdollisuutta. Työmatkaakaan ei oikein voinut hyödyntää.

- Äänikirjoja toki tuli kuunneltua autolla ajassa ahkerasti. Moneen kertaan telkkarista katsottu Tuntematon sotilaskin tuli ajomatoilla tutuksi radioääninä.

Paluu kotiseudulle ja uutta oppimaan

Viime vuoden joulukuun alussa Nieminen sai siirron takaisin Tikkakoskelle ja palasi Ilmasotakouluun HAWK-asiantuntijaksi (HW). Hänellä oli aikaisempaa kokemusta HW-koneesta Karjalan lennoston ajalta.

- Työt Ilmasotakoulussa ovat alkaneet pehdytyksellä uuteen tehtävään ja kone-tyyppiin. Lähiviikkona saan tyyppikelpuutuksen voimaan HW-kalustolle ja sen myötä voin täysipainoisesti keskittyä nykyiseen HW-asiantuntijan tehtävään.

Vastaanotto uudessa organisaatiossa ja työyhteisössä on ollut hyvä, mikä on Niemisen mukaan helpottanut sopeutumista.

- Parasta on, että siviilielämä on muuton ansiosta helpottunut merkittävästi. Talon remontti jatkuu ja tilan töitäkin voi nyt tehdä myös arki-iltaisinkin eikä vain vapaapäivinä tai viikonloppuina kuten reppurina ollessa. Nieminen korostaa, että reppuriaikakin oli opettava. Sopeutuminen oli paljolti kiinni omasta ja perheen eteenpäin katsovasta myönteisestä asenteesta.

Pitkä etäisyys luo haasteita

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Yliluutnantti **Esa Koskinen** siirtyi kesällä 2014 Keuruun pioneerirykmentistä Porin prikaatiin, jossa hän toimii valtakunnallisten täydennyskoulutusjärjestelmän (suojelu- ja pelastusalan) kurssinjohtajana ja osaston johtajan sijaisena Porin prikaatin suojelukomppaniassa. Puoliso **Minna Koskinen** työskentelee Jyväskylän keskussairaalan ensiavussa sairaanhoitajana (AMK).

Perheellä on nykyisin kaksi asuntoa, Jyväskylässä ja Säkylän Pyhäjoella. Pariskunnan lapset ovat jo lentäneet pesästä maailmalle. Kahvikupin ääressä tuntojaan menneestä ja tulevaisuudesta kertovat Esa ja Minna näyttävät silminnähden tyytyväisiltä, vaikka yhteinen aika jää vähiin.

- Normaalisti nähdään vain pari kolme kertaa kuukaudessa ja silloinkin yhdessäoloaika on vain muutamia päiviä. Harmillista on se, että meidän kummankin työvuorosuunnittelu ei tapahdu samassa rytmissä, Esa Koskinen kertoo.

Minna puolestaan kertoo kaipaavansa Keu-

ruun aikaisia ystäviään ja naapureitaan.

- Menneeseen ei ole paluuta, mutta ne olivat hienoja aikoja, kun yhdessä muitten perheitten kanssa marjastettiin, sienestettiin, käytiin järvellä ja vietettiin yhteisiä vapaahetkiä. Parhaimmillaan sai myös hienosti naapuriapua. Nyt ehdin tavata vanhoja ystäviä lähinnä Facebookin kautta.

Haasteellinen työ auttaa jaksamaan

Yliluutnantti Koskiselle on tärkeää ja motivoivaa, että hän pääsi jatkamaan ammattaitoaan vastaavassa tehtävässä.

- Sain siirtoni myötä onneksi Porin prikaatista mieleisen ja sopivan haastavan tehtävän. Työni on osin asiakaspalveluammatti. Tuotan yhdessä muiden kurssinjohtajien kanssa SPEK:n (Suomen Pelastusalan kuskijärjestö) opetussuunnitelmien sekä Puolustusvoimien erityistarpeiden mukaisesti henkilöstöä aina sammutusmiehestä yksikönjohtajan tasolle asti ympäri Suomen. Sairaanhoitaja Minna pitää myös työtehtä-

vistään Jyväskylän sairaalan ensiavussa, jossa mikään päivä ei todellakaan ole samanlainen.

- Välillä teen myös keikkatehtäviä hoitotason yksikössä ensihoitajana, jolloin ammatitaito pysyy yllä myös esim. liikenneonnettomuustilanteissa kentällä. Olin aikoinaan työssä myös Keuruun varuskuntasairaalsa sairaanhoitajana.

Reppurin elämästä Esa ja Minna toteavat, että sitä on kestänyt jo kolme vuotta. Taakuupalkka ja erilläänasumis- ja matkakorvaukset loppuivat vuosi sitten heinäkuussa. Matkaa kahden asunnon välillä tulee yhteen suuntaan 320 km.

- Vuodessa perheen autoihin kertyy tätä ajoa yli 20 000 kilometriä. Tästä jokainen varmaan ymmärtää sanomattakin, ettei erillään asuminen mitään halpaa ole, eikä verottajakaan ihan kaikkea vähennyksiin hyväksy. Kahden asunnon yläpitokin vaatii pätäkkaa. Aikaa yhdessäoloon on pyritty lisäämään siten, että Minna käy myös vapaidensa puitteissa välillä Säkylässä.

Työnantajalle plussaa etätömahdollisuudesta

Esan kohdalla hajatyö onnistui aluksi harvoin, koska Jyväskylässä hajatyöpaikat olivat ylivarattuja. Hän sai kuitenkin etätöko-

Omistusasunto on kannattavampi

Teksti: Samuli Vahteristo

Kuva: Johanna Ahvalo

Esa ja Minna Koskisen toinen, äskettäin hankittu ja kauniiksi remontoitu koti on Säkylän Pyhäjoella idyllisessä maalaismaisemassa. Silti pariskunta haluaisi, että kummallekin löytyisi mieluisat työpaikat Keski-Suomesta.

neen viime vuoden loppupuolella ja pystyy nykyisin tekemään välillä etänä myös eri projekteihin liittyviä tutkimus- ja kehittämisanaloja tehtäviä.

- Tekemäni etätöiden määrät vaihtelevat kuitenkin kuukaudessa paljon johtuen täydennyskoulutuskursseista, jotka vaativat useimmiten paikallaoloa. Työnantaja on asian suhteen ymmärtäväinen, ja työaika-suunnittelun yhteydessä tarkastellaan jaksokohtaisesti, mitä on mahdollisuus etätöinä suorittaa. Näin säästyn matkustamisen vaaroilta ja rasitukselta, työsuorituskin on tehokkaampaa. Annan ison plussan työnantajalle tästä mahdollisuudesta, Koskinen kertoo.

Säkylään pysyvää kotia Koskiset eivät aio perustaa, vaikka Pyhäjoella on Esan remontoima pieni omakotitalo ihan kivassa kunnossa.

- Minnalla on hyvä, mieleinen ja vakituinen työpaikka Jyväskylässä. Satakunnan alueelta ei ole etsimisestä huolimatta löytynyt hänelle sopivaa sairaanhoitajan paikkaa.

- Jos Jyväskylän suunnalta tai Tampereelta löytyisi ammattitaitoani vastaava, riittävän haasteellinen työpaikka Puolustusvoimista, niin olisin valmis siirtymään ja se helpottaisi perhe-elämäämme, Esa Koskinen ynnää pariskunnan ajatukset.

Yhteensä kuuden tunnin viikoittaisen junamatkan voi Kontkasen mukaan hyödyntää opiskelemalla tai rentoutumalla. Yksinäisten arki-iltojen ratoksi hän päätti aloittaa logistiikkainsinöörin opinnot Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa. Nyt opinnot ovat loppusuoralla.

Pohjois-Karjalan prikaatin lakkauttamisen merkiksi kapteeni **Reima Kontkasen** perheelle monta unetonta yötä, sillä heidän oli laitettava arkielämänsä lähtökohtia uuteen järjestykseen. Ensin Kontkasen oli löydettävä uusi työpaikka puolustusvoimien tarjoamista vaihtoehdoista.

- Meidän perheessä muuttoa ei edes miehtetty, koska kaikki läheiset ihmiset vanhemmista lapsiin ovat kuitenkin vielä entisellä kotipaikkakunnalla, joten muuttaminen ei ollut sen eikä puolison työn takia järkevää. Kontkanen siirtyi vuoden 2014 alussa ajoneuvotarkastajan tehtävään Itä-Suomen huoltorykmenttiin, joka muuttui vuotta myöhemmin 1. Logistiikkarykmentiksi.

- Työyhteisö rykmentin esikunnassa, Kou-

volassa on erittäin mukava. Työhöni kuuluvat ajoneuvojen katsastukset ja kuljetustutkimusten vastaanottaminen 1. LOGR:n vastuualueella, mikä kattaa koko Itä-Suomen ja pääkaupunkiseudun. Reissupäiviä, jolloin en ole omalla työpisteelläni, kertyy vuosittain noin 150 – 160 eli olen kaksinkertainen reppuri.

Etätöistä ja hajautetun työn mahdollisuuksista ei ole ollut merkittävää apua Kontkasen työn luonteesta johtuen. Lomien ajoittaminen samaan aikaan puolison vapaiden kanssa ei sekään ole aivan yksinkertaista, lomia voi suunnitella ainoastaan omista lähtökohdista.

Kaikesta huolimatta Kontkasen perheen arki on asettunut uomiinsa ja sujuu käytännön asioiden osalta hyvin. Molemmilla on oma rauha viikolla, mutta arjen pyörittäminen omakotitalossa Joensuussa jää puolison vastuulle.

- Vähäisen yhteisen ajan rajoittuminen vain viikonloppuihin lataa paljon odotuksia, joiden täyttymättä jääminen aiheuttaa aika ajoin pettymyksiä. Meidän teini-ikäiset lapset kaipaavat isäänsä. Toki tili- ja puhelinnumero riittävätkin pitkälle ja nykyiset yhteydenpitomuodot ovat varsin kehittyneet, mutta eivät ne silti korvaa läsnäoloa.

Reppuri voi sijoittaa remontoimalla kakkosasunnon

Kahden asunnon kustannukset tuntuvat Kontkasesta aika ajoin kohtuuttomilta. Eri-tyiskorvausten loppuminen nosti asumiskustannukset lähes kaksinkertaisiksi ja matkakustannukset syövät perheen budettiin yli 4 000 euron loven.

- Verottaja huomioi toisen asunnon kustannuksista vain pienen osan ja senkin vain vuokra-asunnosta. Parin vuoden takainen verottajan päätös vuokrien laskentaperusteista vaikutti omalla kohdallani yli 30 % vuokrankorotukseen.

Kontkanen hankki viime vuoden lopulla omistusasunnon Kouvolasta. Lainan lyhenyksestä ja yhtiövastikkeesta muodostuu saman verran kustannuksia kuin vuokramaksusta aiemmin.

- Omistusasunnossa on se hyvä puoli, että kun aikanaan jää eläkkeelle, niin on todennäköisesti jäänyt jotain enemmän käteen kuin vuokra-asunnossa asumisesta. Asunnon remontista Kontkanen on pitänyt blogia ja siihen voi tutustua osoitteessa <http://kampkouvola.blogspot.fi/>

Mitä teet eläkkeellä?

Teksti ja kuva: Juha Susi

Otsikon kysymystä ei varmaan juuri kukaan eläköitynyt ole voinut välttää. Palveluksessa olevienkin on hyvä asiaa har-
kita - viimeiset viisi tai kymmenen vuotta kun hurautavat yllättävän nopeasti. Vaikka eläkeiät nousevat, on päivä joskus edessä kaikilla.

Päällystöllehdeltä on toivottu juttua, jossa esittelisimme eri vaihtoehtoja. Lähestymme aihetta kuudesta eri näkökulmasta, joista jokainen voi miettiä, mikä sopisi itselle parhaiten. Tässä numerossa esittelemme Evp-yhdistys- ja MPK-toiminnan sekä opiskelun. Seuraavassa numerossa käsittelemme teemaa yrittäjyyden ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen kautta. Mukaan otetaan myös vaihtoehto, jossa keskitytään perheeseen ja omaan hyvinvointiin.

Olisiko joku näistä sinulle sopiva?

MPK – ammattitaidon hyödyntämistä

Karjalan prikaatin Materiaalikeskuksen päällikön tehtävistä reserviin siirtynyt kapteeni **Antti Pienimäki** otti haasteen vastaan Kaakkois-Suomen Maanpuolustuspiirin Kouvolan koulutuspaikan koulutuspäällikön tehtävän tullessa hakuun.

- Maanpuolustuskoulutusyhdistys on valtakunnallinen koulutusorganisaatio, joka kouluttaa kansalaisia selviytymään arjen vaaratilanteissa ja poikkeusoloissa. Tämä

kuulosti alun perinkin tehtävältä, joka kiinnostaa minua ja sopii erinomaisesti omaan arvomaailmaani.

Aivan laakereilla lepäämistä ei reservissä oloaika ollut ennen nykyistä tehtävääkään. Aktiivipalveluksen ja koulutuspäällikön pestin väliin jääneen vuoden aikana Pienimäki teki sijaisuuksia paikallisen yläasteen opettajana ja kouluavustajana. Myös vaimon päivittäiset töihin lähdöt herättivät kiinnostuksen säännöllisempään työelämään.

- Nautin eläkepäivistäni vuoden verran ja nautin edelleen. Olin jo alun alkaen päättänyt, etten ainakaan heti lähde takaisin työelämään. Hakiessani päätin, että mikäli tulen valituksi, olen tehtävään sitoutunut ja motivoitunut. Itse asiassa hakupäätöksen tekeminen oli prosessin vaikein osa, Pienimäki perustelee valintojaan.

Urallaan logistiikan ja hallinnon alalla palvelu, kansainväliset tehtävät, palkatun henkilöstön esimiehenä toimiminen ja heidän koulutuksensa suunnittelu ovat luoneet Pienimäelle vankan pohjan nykyiseen tehtävään. Vastaavalla tavalla MPK hyödyntää aktiivisten vapaaehtoisten toimijoiden osaamista.

- Tuen heitä ja ohjaan toimintaa. Tavoitteena on mahdollisimman itsenäisesti, mutta ohjaavien normien mukaan toimiva, aktiivinen joukko. Tarvittaessa on oltava valmis itse johtamaan tapahtumia osana joukkoamme.

Eläkeläinen voi kantaa kortensa yhteiseen kekkoon

Koulutuspäällikön tehtävä on koulutusolosuhteiden ja mahdollisuuksien luomista. Siihen kuuluu myös aktiivinen yhteydenpito yhdistyksen toimijoihin. Uusia toimijoita aktivoidaan mukaan toimintaan maanpuolustushenkisten ihmisten joukosta. Verkostoituminen on avainasemassa.

- Toiminta-alueemme on Kaakkois-Suomi. Päivämatkoja tulee arviolta kymmenisen kappaletta vuosittain, ja saman verran mennee viikonloppuja harjoituksiin liittyen. Muuten ajankäyttö on kohtuullisen vapaata: osa rutiineista vaatii työpisteellä oloa, osan voi hoitaa kotoa käsin, Pienimäki kuvaa ajankäyttöään.

Uusi tehtävä on tarjonnut myös kouluttautumista. Tietohallinnon Moodle-kurssi ja ensi-apukurssi ovat olleet ensiarvoisen tärkeitä tehtävän hoitamisen kannalta.

- Suuren arvon annan myös tehtävään perehdyttämisen. Lähiesimiehen tuki on taannut hyvän startin, koulutuspäällikkö kiittelee työnantajansa.

MPK:n toiminnassa sotilaan ammatillisen taustan omaavista toimijoista vain pieni osa on palkattuna. Evp-henkilöstöä osallistuu toimintaan pääosin vapaaehtoisina ja heidän ammattiosaamistaan hyödynnetään laajasti. Tämä ei kuitenkaan vähennä muiden toimijoiden arvoa, sillä reservin voima näkyy kaikessa osaamisen laajuudessa koko aktiivisen väen kirjossa. MPK:n toiminta on kokonaisturvallisuutta lisäävää ja arvopohjaltaan kestävä.

- On motivoivaa olla mukana yleishyödyllisessä toiminnassa ja vielä eläkkeellä ollessaankin kantaa kortensa yhteiseen kekkoon. Yhdistyksessä vallitsee vahva yhteisöllisyys ja positiivinen tekemisen meininki. Sidosryhmät, työtoverit ja aktiivisten toimijoiden laaja joukko ovat minulle merkittävä voimaväline ja tärkein syy olla mukana. Liity sinäkin iloiseen joukkoomme.

Evp-yhdistyksen puheenjohtaja Markku Virtanen haluaa yhdistyksen toimintaan mukaan kaikki eläköityneet toimi- ja opistoupseerit.

Evp-yhdistys tarjoaa yhteydenpitokanavan

Teksti ja kuva: Juha Susi

Liittymällä Evp-yhdistykseen tarjoutuu mahdollisuus tavata vanhoja palveluksen aikaisia tuttuja yhteisissä tapaisissa. Jäsenmaksun vastikkeeksi saa liki pitäen samat jäsenpalvelut kuin palveluksessa ollessaan, esimerkiksi lomapalvelut. Useat hyödyntävätkin yhdistystä säilyttääkseen mahdollisuuden käyttää liiton lomakohteita. Vakuutusturva ja luottamusmiespalvelut eivät sisälly jäsenmaksuun kuten palveluksen aikana.

- Lomakohteiden lisäksi kalenterin ja Päälystölehden saaminen ovat yllättävän tärkeitä palveluita jäsenistölle, toteaa yhdistyksen puheenjohtaja **Markku Virtanen**. Helpoiten toimintaan liittyminen tapahtuu lomakkeella. Jäsenen velvoitteisiin kuuluu eläköityessään ilmoittaa eroavansa liitosta. Samaisessa lomakkeessa on Evp-yhdistykseen liittymistä varten oma kohtansa. Myös jälkikäteen liittyminen on tehty helpoksi, sillä sen voi tehdä sähköisesti osoitteessa www.paallystoliitto.fi/evp-yhdistys. Liittymismaksua ei ole, ainoastaan

vuosittainen jäsenmaksu, joka on nykyisin 32 euroa.

Evp-jäseniä kokoontuu yhteen myös alueellisesti. Vaikka nämä alueelliset osastot eivät olekaan Evp-yhdistyksen jäseniä, pidetään niihin yhteyttä tiedottamalla tulevista tapahtumista. Kullakin alueellisella osastolla on oma vetäjänsä, joiden tiedot löytyvät yhdistyksen nettisivuilta. Jokaisella paikallisella yhdistyksellä ja osastolla on hieman erilaisia aktiviteettejä. Lounas- tai kahvipaamiset tuntuvat olevan yleisin tapa kokoontua. Yhdistävänä tekijänä on kuitenkin yhdessäolo ja kuulumisten vaihtaminen. Paikalliseen osastoon kuuluminen ei ole sama asia kuin Evp-yhdistykseen kuuluminen.

- Yhdistykseen kuuluu jokainen henkilökohdaisesti, ei siis osaston tai paikallisyhdistyksen kautta, Virtanen huomauttaa.

Yhdistys kokoontuu valtakunnallisesti useamman kerran vuodessa. Maaliskuussa vietetään perinnepäiviä, jotka ovat samalla yhdistyksen sääntömääräinen vuosikoko-

us. Kesäpäiviä vietetään elokuussa avec-tapahtumana. Näiden lisäksi vuosittain on järjestetty pari risteilyä.

- Yhdistys tukee kaikkia edellä mainittuja tilaisuuksia taloudellisesti, millä saadaan jäsenelle tulevia kustannuksia pienennettyä, puheenjohtaja selvittää jäsenmaksujen hyödyntämistä.

Valtakunnallisissa tapahtumissa mahdollistuu myös kurssikavereiden tapaaminen. Kurssitapaamiset onkin helppo ajoittaa Evp-yhdistysten tapahtumien oheen, jolloin järjestelyt onnistuvat helposti. Asianomaiselta kurssilta tulee löytyä varsinaiset puuhamiehet. Päälystölehden evp-palstan kautta tiedottaminen sujuu vaivatta.

Evp-yhdistys haluaa toimintaansa mukaan kaikki toimi- ja opistoupseerit. Jäsenet päättävät, miten toimintaa kehitetään ja millaisia tapahtumia järjestetään.

- Me emme harrasta ikärasismia eli myös juuri eläköityneet otetaan avosylin vastaan, Virtanen toivottaa uudet jäsenet tervetulleiksi.

Mitä tehdä, jos et halua olla jouten, mutta samalla löytää aikaa myös harrastuksille? Juhani Välikiven ratkaisu oli opiskelu. Todistukset jaetaan ensi lokakuussa.

Opiskelu voittaa joutenolon

Teksti ja kuva: Juha Susi

Siirryttyään reserviin viime vuonna kapteeni **Juhani Välikivi** ei halunnut sitoutua liian täsmälliseen rytmiiin. Koira-, moottoripyörä- ja kalastusharrastuksille oli vihdoin löydyttävä aikaa. Joutenolo ei kiinnostanut, joten opiskelu alalle, josta ei ollut kokemusta, tuntui omalta jutulta.

- Päädyin 90 opintoviikkoa kestäväan sähkö- ja automaatioasentajan perustutkintoon Kouvolan aikuiskoulutuskeskuksessa.

Aikuisopiskelu poikkeaa nuorten opiskelusta Välikiven mukaan todella paljon. Teoriaopintoja on hyvin vähän, eivätkä ne muistuta sotilasopetuslaitosten oppituntimalleja. Teoriaopinnot ovat pääsääntöisesti opiskelijan omalla vastuulla. Opiskelu on hyvin käytäntöpainotteista, pääsääntöisesti asiakastilauksia.

- Tällä hetkellä allekirjoittaneen vastuulla on mm. erään kerrostalon rappukäytävien valaistuksen uusiminen liiketunnistusvalaisimilla, autolämmityspaikkojen uudelleen sähköistys sekä erälle asiakkaalle lattialämmityksen asentaminen rivitaloon.

Yleisivistäviä aineita, liikuntaa tai kieliä ei ole lainkaan, eikä myöskään etätehtäviä tai kokeita. Osaaminen esitetään näyttötutkinnoissa, joita sähkö- ja automaatioasentaja-

koulutuksessa on neljä. Näyttötutkinnossa mitataan osaaminen kattavasti teoria- ja käytännön tehtävillä. Näyttötutkinto kestää yleensä koko päivän.

Tähän mennessä opiskelu on antanut mahdollisuuden tutustua uusiin ihmisiin, jotka osaavat puhua muustakin kuin hyökkäämisestä ja puun takaa ampumisesta. Opiskelu on yllättävän mukavaa, kun se on 100 %:sesti vapaaehtoista sekä stressitöntä.

- Ikä ei ole mikään este. En ollut opintoja aloittaessani edes opintosuuntamme vanhin. Toisaalta iän ja ammatin tuomasta auktoriteetista ei ole aina haittaa.

Aiempaa työkokemusta tai koulutusta ei hyväksiluettu. Yhteiskunta ei tue opiskelua rahallisesti, eikä valtion eläkettä saava voi hakea koulutusrahastosta tukea. Tulevaisuudessa siintää oman toiminimen perustaminen, mikä mahdollistaisi työnteon harastamisen.

- Opintojen kustannukset menevät siis harastuspohjalla. Useimmissa oppilaitoksissa varsinainen opiskelu on maksutonta. Jos kukkaro kestää ja haluat olla pois kotoa päivisin, kannattaa harkita. Erittäin hyvä vaihtoehto työnteolle tai joutenololle, sillä aikuisopiskelu voi olla jotain siltä väliltä, Välikivi kehottaa muitakin opiskelun pariin.

Rajavartiolaitoksen vuoden 2017 tulossuunnitelman mukaisesti esikunta- ja henkilöstöpalveluita keskitetään Rajavartiolaitoksen esikunnan (RVLE) johtoon 1.1.2018 lukien (HR2018-hanke). Keskitämisessä huomioidaan aikaisemmista kehityshankkeista saadut kokemukset.

Mikä muuttuu HR2018-hankkeen myötä?

RVLE:n HR-palvelut organisoidaan siten, että palvelusuhdeyksikön päällikön alaisuudessa palveluiden johdossa toimii palvelupäällikkö. Hänen alaisuudessaan toimii viisi (5) sektoria: HR-palvelu, henkilöstö, työaika, palkka ja matkustus. Sektoreilla työskentelee sektorijohtajan alaisuudessa sektorista riippuen 6 - 11 henkilöstösihteeriiä. Tästä poikkeuksen muodostaa matkustuspalvelusektori, jonka tehtävät on jo aikaisemmin perustettu. Sektorilla työskentelee tällä hetkellä kuusi (6) virkamiestä. Lisäksi esikuntayksikön päällikön alaisuuteen perustetaan asiakirjahallintoryhmä, jonka johdossa toimii arkistonhoitaja ja hänen alaisuudessaan toimii yhteensä viisi (5) kirjaajaa.

Työnantaja on listannut joukon asioita, jotka muuttuvat HR-palvelutuotannossa 1.1.2018 lukien. HR-alalle ei tule uusia tehtäviä tai uusia työntekijöitä. Olemassa olevat vastuut ja tehtävät jaetaan uudelleen henkilöstöalan työntekijöiden kesken. Keskeisimpänä jakoperiaatteena on tehtävien, vastuiden ja ratkaisuoikeuksien keskittäminen RVLE:aan. Vastuunjakotaulukon päivityksen myötä aiemmin hallintoyksiköille kuuluneista 150 prosessista noin 90 prosenttia keskitetään RVLE:n palvelutuotantoon. Yksi merkittävimmistä muutoksista on se, että aikaisemmin virkamiehet eivät ole saaneet asioida suoraan HR-palveluryhmään, vaan yhteydenotot on pitänyt hoitaa oman hallintoyksikön henkilöstötoimiston kautta. Näistä virkamiesten tekemistä yhteydenotoista henkilöstötoimistot ovat tehneet vuositason noin 3 000 palvelupyynnöitä palveluryhmälle. Näin ollen henkilöstötoimistojen rooli pienenee, koska virkamiehet asioivat suoraan HR-palveluihin ja päivittäin. Kieku-ajanhallinnan ja Jopin vastuukäyttäjyydet poistuvat henkilöstötoimistoista ja ne keskitetään RVLE:n palvelutuotantoon. Palvelutuotannossa on tarkoitus ottaa käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä, jolla ylläpidetään ja seurataan mm. koulutus- ja pätevyystietoja koko henkilöstön osalta. Hallintoyksiköiden henkilöstötoimistojen tärkeimmät tehtävät ovat jatkossa henkilöstö- ja koulutussuunnittelu. Lisäksi hallintoyksiköt hoita-

Rajavartiolaitos keskittää esikunta- ja henkilöstöpalvelut

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Rajavartiolaitos

vat edelleen esimerkiksi tiedotustoiminnan ja vierailuiden järjestelyt. Kirjaamotoiminta siirtyy esikuntayksikön asiakirjahallintoryhmälle

Keskittäminen aiheuttaa runsaasti henkilöstöjärjestelyjä

Rajavartiolaitos on laatinut 19.1.2017 käskyn RVL171413, jonka mukaisesti alkuvaiheessa keskitettyjä tehtäviä hoidetaan hajautetusti usealla paikkakunnalla. Tavoitetilassa palvelut tuotetaan niin keskitetyksi kuin se toiminnallisesti on järkevää. Keskitettyjen tehtävien perusteella tarkistettujen hallintoyksiköiden henkilöstöhallinnon tehtävät hoidetaan samoin uudelleen järjestettynä 1.1.2018 lukien.

Hallintoyksiköt vastaavat uusien ja muutuneiden tehtävien toimenkuvien tarkistuksesta ja muista henkilöstöjärjestelyistään. Uudet ja muuttuneet tehtävät on käsitelty hallintoyksiköiden palkkatiimeissä ja palkkalautakunta on arvioinut tehtävät 16. - 17.3. Kahden päivän kokouksessa arvioitiin yhteensä 91 tehtävää, jotka ovat uusia tai muuttuvat HR2018-hankkeen myötä. Palkkalautakuntatyöskentelyssä erittäin valitettava piirre oli se, että tehtävien vaativuusluokat oli päätetty etukäteen ja palkkalautakunnassa näihin tehtäviin ei ollut enää mitään käytännön mahdollisuutta vai-

uttaa. Voisi aiheellisesti kysyä, onko Rajavartiolaitoksen palkkalautakunnalla enää mitään merkitystä, jos tehtävien arvioinnit on päätetty etukäteen? Toki lautakunnassa sai olla erimielinen tehtävistä, mutta niiden muuttaminen jollekin toiselle tasolle edellyttää erimielisyyksien käynnistämistä ja työtuomioistuinkäsittelyä. Aikaisempiin kokemuksiin ja työtuomioistuimen ratkaisukäytäntöön peilaten muutosten aikaansaaaminen on todella vaikeaa, jos ei jopa mahdollonta.

Rajavartiolaitoksen esikunta laittaa tehtävät keskitettyyn hakuun. Haku toteutetaan Webropol-kyselynä huhtikuun aikana. RVLE:n henkilöstöyksikkö on lähettänyt maaliskuussa hakukartoituksen piiriin kuuluvien virkasähköpostiin Webropol-linkin. Myös kaikilla henkilöstöalan ulkopuolella työskentelevillä on mahdollisuus ilmoittaa halukkuutensa Kompassiin tallennettavan Webropol-linkin kautta. Henkilöstöosasto valmistelelee siirtopäätökset ja tehtävään määräykset 30.6. mennessä. Hallintoyksiköt vastaavat omista henkilöstöpäätöksistään, joiden myös on oltava tehtynä 30.6. mennessä.

Palkkatakuu voimassa muutokseen liittyen

Henkilöstöjärjestelyissä sovelletaan palkkausjärjestelmästä tehdyn tarkentavan virkaehtosopimuksen 4 §:n 8 momentin määräyksiä sekä 9 §:n 3 kohdassa sovittua palkkatakuuta. Jos virkamies on hoitanut tehtäväänsä vähintään vuoden ajan ja hänet siirretään tässä yhteydessä alemman vaativuusluokan tehtävään, maksetaan hänelle entisen suuruista tehtäväkohtaista palkanosaa yhden vuoden ajan, jonka jälkeen tehtäväkohtainen palkanosa voi laskea enintään yhden vaativuusluokan. Tässä hankkeessa palkkaturva säilyy, vaikka virkamies ilmoittaisi halukkuutensa nykyistä tehtäväänsä vaativuudeltaan alempaan tehtävään. On kuitenkin huomioitava, että palkkaturva koskee vain tällä hetkellä henkilöstötoimialalla työskenteleviä virkamiehiä. Palkkaturva lieventää jonkin verran virkamiesten tuskaa, mikäli esimerkiksi nykyisen tehtävän vaati-luokan työnantaja on arvioinut nykyistä alemmaksi.

Vuoden 2018 alusta lukien merkittävä osa HR-palveluista siirtyy Rajavartiolaitoksen esikunnan vastuulle.

Reservikomppanian kuukauden mittainen koulutus huipentui kolmipäiväiseen toimialueharjoitukseen. Saattuetta vastaan on isketty tienvarsipommilla, minkä seurauksena kaksi rauhanturvaajaa on haavoittunut.

Kriisinhallinnan kokemusasiantuntijat

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Kriisinhallintapalvelukseen oleellisena osana kuuluva kaksipäiväinen kotiuttamiskoulutus tarjoaa mahdollisuuden operaatioaikaisten kokemusten pohdintaan ja mutusteluun. Suurimpiin koulutuksiin osallistuu lähes 250 kotiutunutta, jolloin pienryhmiä saattaa olla jopa 40. Ryhmien ohjaajina toimii mm. puolustusvoimien sotilaspappeja, sosiaalikuraattoreja ja sairaanhoitajia sekä Rauhanturvaajaliiton kouluttamia vertaistukihenkilöitä. Joukosta löytyy myös kokeneita opistouseereita, jotka ovat halukkaita jakamaan oman kriha- ja elämäkokemuksensa kotiutuneiden rauhanturvaajien kanssa – kriisinhallinnan kokemusasiantuntijoita.

Utin jääkäriyrykmentissä työ- ja palvelusturvallisuuspäällikkönä palvelevalla kapteeni **Juha Herrasella** on takanaan viisi kriha-operaatiota. Hänellä on hyviä kokemuksia ryhmäohjaajan tehtävästä.

-Kotiutuneet mieltävät tilaisuuden tärkeäksi ja arvostavat sitä. Nykyisen työni ja omien kriha-operaatioideni myötä koen ryhmäohjaajan tehtävän itselleni sopivaksi. Tilaisuuden parasta antia ovat ryhmäkeskustelut, joissa osallistujilla on mahdollisuus käsitellä ja jakaa omia tuntojaan ja kokemuksiaan, Juha Herranen sanoo.

Omaehtainen kokemus tarjoaa yhteisen kielen

Kapteeniluutnantti **Pasi Heikkilä** hoiti pitkään kriha-palvelukseen liittyviä henkilöstöasioita Merivoimien esikunnassa. Hän yhtyy Juha Herrasen mietteisiin omakohtaisen kokemusten hyödyllisyydestä ryhmäohjaajan tehtävässä.

-Omat kokemukseni eri operaatioista ovat mahdollistaneet kuuntelemisen ja puhumisen ”yhteisellä kielellä” kotiutuneiden rauhanturvaajien kanssa. Osa heistä on aluksi tuntenut tilaisuuden ehkä vähän turhana, mutta kuultuaan ryhmäkeskusteluissa muiden kokemuksista he ovat heränneet miettimään kriha-palvelustaan esim. omien läheistensä näkökulmasta, Pasi Heikkilä kertoo.

Vahva läsnäolo rakentaa luottamuksen

Rannikkolaivaston ja toistaiseksi myös koko Merivoimien työ- ja palvelusturvallisuuspäällikkö, kapteeniluutnantti **Rami Koskelainen** värvättiin ryhmäohjaajaksi SPR:n kriisityön jatkokurssilla.

- Majuri **Kari Toivonen** Porin prikaatista otti asian esille kurssin aikana, ja nyt olen

ollut mukana kuudessa kotiuttamiskoulutuksessa.

Rami pitää oman kriha- ja elämäkokemuksen myötä hankittua osaamista tärkeänä keskustelujen onnistumiselle.

- 48-vuotiaalle perheelliselle sotilaalle on kertynyt näkemystä ja kokemusta. Pidän kotiuttamiskoulutusta tärkeänä osana kriha-palvelusta. Olen mielestäni vahvasti läsnä keskusteluissa, sillä vain sen myötä saavutetaan ryhmän luottamus ja luodaan edellytykset arkojenkin asioiden käsitteilyyn, hän toteaa.

Ryhmän lisäksi jokaisen kotiutuneen kanssa käydään kahdenkeskisen keskustelun. Koskelaisen mukaan niissä monesti nousevat esille mm. palvelusaikana syntyneet uudet kaverisuhteet, kotiutumisen jälkeisen työtilanteen epävarmuudet ja perheellisten osalta omien lasten vanhemmuuteen liittyvän roolin vahvistuminen.

Juha Herranen näkee kotiuttamiskoulutuksella myös laajempaa merkitystä.

- Aihe on ensiarvoisen tärkeä ja sellaiseksi havaittu jo kauan sitten länsimaisissa asevoimissa. Näiden tilaisuuksien myötä on tarjolla osaamista sotilaiden henkisen tasapainon palauttamiseksi myös mahdollisissa kansallisissa kriisi- ja sodan ajan tilanteissa.

UNIFIL-operaatioon lisää suomalaisia

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Libanonin UNIFIL-operaatioon osallistuvien suomalaisten rauhanturvaajien määrä lisääntyy 160:lla. Lähetettävä komppania korvaa operaation reservipataljoonasta (FCR, Force Commander's Reserve) poistuvan ranskalaiskomppanian. Ranskassa tehtyjen terrori-iskujen jälkeen marraskuussa 2015 Ranska esitti avunpyynnön maan sisäiseen turvallisuuteen vedoten.

- Suomi vastasi tähän avunpyyntöön ottamalla vastuulleen yhden reservipataljoonan komppanioista, ja näin Ranska voi vapauttaa Libanonista omia joukkojaan sisäisen turvallisuutensa parantamiseen, kertoo Maavoimien operaatiopäällikkö, prikaatikenraali **Jari Kallio**.

Pääosa komppanian rauhanturvaajista, 130, on ensikertalaisia. Yksikön operatiivisiin tehtäviin kuuluu tarkkailu-, vartionti- ja

partiointitehtävien ohella Libanonin armeijan koulutustehtävät. Lisäksi se valmistautuu toimimaan reservitehtävissä koko operaation vastuualueella. Joukon koulutuksesta vastaa Porin prikaatin Kriisinhallintakeskus.

Ranskalaispataljoonaan sijoitettava joukko noudattaa ranskalaisten vaihtorytmiä eli neljän kuukauden rotaatiota. Palvelusvapaita ei ole, mutta vastaavasti palkallisen kotiuttamisjakson pituus on 16 vrk. Suomi on sitoutunut komppanian ylläpitoon 1.4.2017 – 1.8.2018. Entuudestaan operaation osallistuvassa irlantilais-suomalaisessa pataljoonassa palvelee 180 suomalaista rauhanturvaajaa.

Palvelusvapaisiin tarkennuksia

Teksti: Marko Jalkanen

Pääesikunta tarkensi kriisinhallinnan palvelusvapaiden käyttöä. YK:n UNDOF-, MINUSMA-, UNIFIL- ja UNTSO-operaatioissa jatketaan operaation ohjeistuksen mukaisesti, mutta muissa kriisinhallintaoperaatioissa palvelusvapaiden aloitus- ja lopetusajankohdat tulee jatkossa suunnitella uusien tarkennusten mukaisesti.

Palvelusvapaapäiviä kuluttavat viikon arkipäivät, joiksi ei lueta lauantaita eikä sunnuntaita. Vapaiden ajoittamisessa on huomioitava se, että henkilön käyttäessä 2 - 7 palvelusvapaapäivää, vapaajakso saa sisältää yhden lauantai- ja yhden sunnuntaipäivän. Niissä tilanteissa, kun henkilö käyttää 8 - 12 palvelusvapaapäivää, palvelusvapaa saa sisältää kaksi lauantai- ja kaksi sunnuntaipäivää.

Matkapäivät eivät kuluta palvelusvapaapäiviä. Matkapäivä alkaa operaatioalueelta aikaisintaan 24 tuntia ennen ensimmäistä palvelusvapaavuorokautta ja vastaavasti se päättyy 24 tuntia viimeisen palvelusvapaavuorokauden päättymisestä, kun matkustetaan palvelusvapaalta operaatioalueelle. Jatkossa matkapäivän voi käyttää operaatioalueelta myös muualle kuin Suomeen. Kotilomamatkat maksetaan kuitenkin edelleen vain Helsinkiin.

Kriisinhallintahenkilöstölle kotilomamatkat ovat palvelussuhteen aikana vastikkeettomia, jos ne voidaan ilman huomattavia lisäkustannuksia toteuttaa huoltokuljetusten yhteydessä. Mikäli huoltokuljetuksia ei ole järjestetty, valtio maksaa kaksi kotilomamatkaa palvelusalueelta Suomeen ja takaisin kutakin kuutta palveluskuukautta kohti valtiolle edullisinta lentoreittiä käyttäen. Nyt soveltamista tarkennettiin siten, että operaatioaikaisiin kotilomamatkojen vastikkeettomuuteen vaikuttaa palvelussuhteen pituus. Ensimmäiseen korvattavaan edestakaiseen kotilomamatkaan syntyy oikeus silloin, kun sitoumus on minimissään kolme (3) kuukautta. Vastaavasti kuuden (6) kuukauden sitoumus oikeuttaa kahteen matkaan; yhdeksän (9) kuukauden sitoumuksella saa kolme edestakaista matkaa. Silloin, kun ensimmäistä sitoumusta jatketaan, käsitellään alkuperäistä ja jatkoa kokonaisuutena, eli esimerkiksi kun viiden (5) kuukauden sitoumusta jatketaan neljällä (4) kuukaudella, kotilomamatkojen korvaamista tarkastellaan yhdeksän (9) kuukauden palvelussuhteen perusteella.

Porin prikaatin kansainvälisten asioiden sosiaalikuraattori Tuula Nummela on vastannut kotiuttamiskoulutusten valmisteluista sekä ryhmä- ja yksilökeskustelujen järjestelyistä. Kevään aikana hän siirtyy uusiin tehtäviin Rannikkolaivastoon. Kapteeniluutnantit Rami Koskelainen (keskellä) ja Pasi Heikkilä ovat kokeneita opistoupseereita ja rauhanturvaajia, jotka ovat jo pitkään toimineet keskustelujen ryhmänohjaajina.

Opistoupseerina näköalapaikalla

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

Yliutnantti **Arto Kujalalla** on ainutlaatuinen ja mielenkiintoinen tehtävä Valtakunnallisten maanpuolustuskurssien osastoupseerina. Ainutlaatuinen siitä syystä, että tehtävä on ainoa laatuaan Puolustusvoimissa ja toisaalta sen vuoksi, että tehtävää hoitaneet ovat työskennelleet siinä pitkään. Maanpuolustuskurssit käynnistyivät vuonna 1961 ja sen jälkeen tehtävää on vuorollaan hoitanut vain neljä ali, toimittain opistoupseeritaustaista sotilasta. Kujala on ollut tehtävässä syksystä 2009 lähtien. Maanpuolustuskurssilla annetaan johtavassa asemassa oleville henkilöille kokonaisnäkemys Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta sekä kokonaisturvallisuuden järjestelystä ja yhteiskunnan kriisivalmiudesta. Kurssille kutsutaan osallistujat mm. poliittisten päättäjien, hallinnon, talouselämän ja median piiristä sekä puolustushallinnosta ja Rajavartiolaitoksesta.

- Mielenkiintoiseksi tehtäväni tekee työympäristö, jossa on mahdollisuus olla kiinnostavien ajankohtaisten asioiden äärellä. Täällä seurataan ja analysoidaan Suomen ja maailman tapahtumia ja kurssien yhteydessä tapaa keskeisiä päättäjiä, kertoo Kujala.

Haasteen Kujalan työhön tuo ajoittainen hektisyys. Kurssia pyöritetään pienellä porukalla ja niitä valmisteltaessa monia asioita pitää pystyä viemään eteenpäin yhtä aikaa. Kiireestä huolimatta Kujala on tyytyväinen tehtäväänsä.

- Huolehdin kurssien valmisteluista, kuten luennoitsijoiden varaamisesta ja tutustumisvierailujen järjestelystä, samoin käytännön toimista kurssimateriaalien, majoitusten ja kuljetusten osalta, tiivistää Kujala tehtäviään.

Hänen roolinaan on varmistaa, että kurssilla kaikki sujuu kitkatta ja ajallaan.

- Kaiken perustana ovat hyvät valmistelut. Kello on tärkein työväline sekä kurssia valmisteltaessa että niitä minuuttiaikataululla läpi vietäessä.

Etulinjan kouluttajana

Sotilasuralle Kujala päätyi puolivahingossa. Varusmiespalvelukseen mennessä hänellä oli jo opiskelupaikka opettajakoulutukseen, mutta yksikön päällikkönsä houkuttelemalla hän päätyi kokeilemaan vähän erilaista opetustehtävää. Sille tielle hän myös jäi ja ura kansankynttilänä sai väistyä.

Peruskurssin jälkeen Kujala määrättiin kouluttajaksi Reserviupseerikouluun. Nuorelle sotilaille reserviupseerien kouluttaminen oli etulinjan tehtävä. Kouluun ei aikaisemmin ollut keltanokilla asiaa ja aluksi nuorta vänrikkiä kummeksuttiin.

- Alkuhämmästyksen jälkeen minut otettiin

hyvään vierohoitoon ja perehdytettiin siihen, miten hommia hoidetaan. Se oli todella hieno aloitus kouluttajan uralle, muistelee Kujala.

Kymmenen kouluttajavuoden jälkeen Kujala hakeutui kriisinhallintatehtävään Kosovoon, missä hän työskenteli runsaan vuoden huoltopalvelu- ja materiaaliupseerina. Tehtävä oli myös taitekohta uudelle vaiheelle uralla.

- Vuoden 2006 syksyllä siirryin Päälystölaitoksen päätoimiseksi osa-aikaiseksi pääluottamusmieheksi. Kahdeksan kuukautta vuodesta hoidin luottamusmiehen tehtävää ja neljä kuukautta olin RUK:n koulutusosastolla kesätoissa.

Päälystölaitoksen toimintaan Kujala oli osallistunut jo tätä ennen hallituksen jäsenenä ja paikallisyhdistyksensä tehtävissä. Luottamusmiehenä hän huolehti mm. luottamusmieskoulutuksesta ja kriha-palvelukseen liittyvistä asioista. Kolmen vuoden työskentelystä liitossa Kujalalle jäivät hyvät muistot.

- Koin tärkeäksi oman ammattikunnan asioiden edistämisen. Tuolloin elettiin vauhdikasta isojen muutosten aikaa ja oli palkitsevaa, kun asioita saatiin vietyä eteenpäin. Kujala on osallistunut vuodesta 2008 alkaen kotikuntansa Lapinjärven luottamus-tehtäviin sitoutumattomana kokoomuksen edustajana. Hän on toiminut valtuutettuna ja hallituksen jäsenenä sekä perusturvajao-aston puheenjohtajana. Kujala on ehdolla myös tämän kevään vaaleissa.

Olen viihtynyt tehtävissäni. Ihmisten kanssa työskentely on mieluista, tunnustaa Arto Kujala.

Arto Kujala

- 47-vuotias
- Valtakunnallisten maanpuolustus-
kurssien osastoupseeri
- Yli luutnantti
- Ylioppilas, opistoupseerin tutkinto
ja jatkokurssi kenttätykistölinjalla
- Työskennellyt opetusupseerina
SATTR:ssä ja RUK:ssa,
kriha-tehtävässä Kosovossa ja
Päälystölaitoksen päätoimisena
pääluottamusmiehenä
- Naimisissa, kolme lasta
- Harrastaa arkiliikuntaa, näyttelee
kesäteatterissa ja hoitaa viljely-
palstaa

Motto: "Niin on hyvä kuin käy."

Kapteeniluutnantti Juhani Kuustie (oik.) vastaanotti palkinnon puolustusvoimain komentajalta kenraali Jarmo Lindbergiltä.

Ainutlaatuinen osaaminen sai arvoisensa tunnustuksen

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Ruotuväki-lehti

Jalkaväenkenraali **Adolf Ehrnroothin** tunnuspalkinto myönnetään palveluksessa olevalle sotilaalle erinomaisesta palveluksesta ja esimerkillisestä johtamistaidosta. Tänä vuonna yksi palkituista oli kapteeniluutnantti evp. **Juhani Kuustie**, joka vuodenvaihteessa siirtyi reserviin Merivoimien esikunnan valmiussektorilta. Muut palkitut olivat lääkintäeversti **Jouko Peltomaa** Sotilaslääketieteen kes-
kuksesta ja kapteeni **Joni Ylöstalo** Porin prikaatista.

- Olin yllätynyt ja varsin otettu saamastani tunnustuksesta, Kuustie toteaa.

Hänen harvinaisen monipuolinen osaamisensa ja korkea ammattitaitonsa on huomattu aiemminkin, mistä ovat osoituksena 4. luokan Vapaudenristi sekä valinta Vuoden opistoupseeriksi vuonna 2012.

Merivoimien pioneeri- ja sukeltajapseerina palvelle Kuustien tehtäviin kuului mm. koko pv:n sukeltajatoiminnan ohjaus ja koordinointi. Maavoimien pioneerikoulutajana alkaneen ja raivaajasukeltajakurssin myötä Merivoimiin siirtyneen uran aikana Kuustie on ollut kehittäjänä mm. vedenalaisten räjähteiden raivaamisjärjestelmiä yhdessä siviiliyhteisöjen kanssa. Ikimuistettava kokemus oli Ahvenanmerellä kesällä

2012 suoritetun neuvostoliittolaisen S-2-sukellusveneen raivauksen johtaminen.

- Demilitarisoidulla vyöhykkeellä 25 metrin syvyydessä toteutettuun operaatioon osallistuivat Merivoimien lisäksi Rajavartiolaitos, Ahvenanmaan poliisi ja maakuntahallitus, ulkoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Venäjän federaation Suomen suurlähetystö, Kuustie muistelee vaatavaa raivausta.

Alkuvuodesta Juhani Kuustie on rauhas-
sa totutellut reserviläisen elämään, mutta muistelee edelleen lämmöllä armeija-
aikaansa.

- Haluan tässä yhteydessä esittää lämpimät kiitokset Puolustusvoimien organisaatiolle ja eri viranomaisyhteistyötahoille mielekkäistä ja sisältörikkaista vuosista.

Tulevaisuudessa hän aikoo osallistua osittain omistamansa, pyroteknisiin tuotteisiin ja sovelluksiin erikoistuneen yrityksen tuotekehitykseen. Myös sukeltaminen jatkuu edelleen.

- Sukeltaminen edellyttää hyvää kuntoa, mikä on mainio kimmoke oman fysiikan ylläpitoon. Käsky on käynyt myös kahteen kevään aikana pidettävään kertausharjoitukseen, Juhani Kuustie kertoo.

1920-luvulta kohti sota

Teksti: Samuli Vahteristo

Ensimmäisen maailmansodan päätyttyä 1918 koko Euroopassa elettiin jälleenrakennuksen aikaa. Suomi oli maatalousvaltio, joka teollistui kiihtyvään tahtiin. Entisistä torpareista tuli sisällissodan aattona hyväksytyllä lailla itsenäisiä viljelijöitä. Vastasyntyneen maan oli luotava oma armeija ja maan rajojen valvonta sekä muodostettava oma diplomaattikunta kansainvälisten suhteiden ylläpitämiseksi. Sisällissodan kahtia jakautunut kansa oli eheyttävä. 1920-luku oli modernismin vuosikymmen, jonka aikana elintaso koheni, mutta elintasoerot olivat edelleen suuret. Askel kerrallaan asuinolot kohentuivat, naisten asema parani, liikennöinti kehittyi, puhelinten ja autojen määrä kasvoi. Tuotteiden sarjatuottamisen käyttöönotto mahdollisti entistä useimmille niiden hankinnan. Vuonna 1928 alkoi uusi talouslama, joka kesti vielä pitkälle 1930-luvulle. Halven-

tuneiden elintarvikkeiden vuoksi palkkoja alennettiin. Aliupseerien palkat olivat kuitenkin niin matalat, ettei niitä laskettu. Vuonna 1934 Suomen Aliupseeriliitto ja Upseeriliitto esittivät yhdessä puolustusvoimien johdolle huolensa sotilaiden matalista palkoista. Aliupseeriliitto halusi mukaan myös puolustusvoimien suunnittelutyötä tekeviin komiteoihin ja ohjesääntöryhmiin, mutta pyyntö torjuttiin.

Kulttuurissa puhalsivat uudet tuulet. Erityisesti Tulenkantajina tunnettu ryhmä, **Mika Waltari, Katri Vala, Yrjö Jylhä** ja **Olavi Paavolainen**, halusivat eroon korpikirjallisuudesta ja avata ikkunoita Eurooppaan. Musiikissa jazz rantautui Suomeen ja ensimmäisiä levyjä kuunneltiin gramofonilla. Yleisradio aloitti lähetykset vuonna 1926. Kotimaisen elokuvan voittokulku alkoi 1930-luvulta, suurimpina tähtinään **Tauno Palo** ja **Ansa Ikonen**. Urheilussa Suomi oli 1920- ja 1930-luvuilla suurvalta. **Paa-**

vo Nurmi toi yksinään olympialaisista yhdeksän kultamitalia. Kaupunkieihin alettiin pikkuhiljaa saada vesijohtovettä. Monissa kodeissa öljylamput vaihtuivat sähkölampuihin. Näissä oloissa ja yhteiskunnallisten vaiheiden puristuksessa ammattisotilaiden edeltäjäsupolvet tekivät työtään ja tulivat toimeen miten parhaiten taisivat.

Varuskunnat olivat yleensä kaupungeissa tai niiden tuntumassa. Henkilökunta asui varuskunnan rakennuksissa ja asuinolot olivat edelleen huonot. Esimerkiksi Oulussa perheellinen yksikön vääpeli asui 1920- ja 1930-luvulla puukasarmen päädyssä olevassa huoneistossa, jonka pinta-ala oli 54 m². Lohduttavaa oli se, että muilla ei ollut sen paremmin. Esimerkiksi yksikön päällikkö asui perheineen kasarmen toisen pään asunnossa - tosin puiston puoleisessa päädyssä, josta oli lyhyt matka Upseerikerholle. Lappeenrannan varuskunnan taloissa asuville oli annettu määräys, ettei huoneiden lämpötila saa talvella olla yli 14 astetta, koska halkoja kului liikaa.

Aliupseerikerhoilla vahvistettiin yhteenkuuluvuutta

Kaikki maamme aliupseerikerhot, -klubit ja -kasinot tarjosivat väljempää tiloja ja mahdollisuuden vaihtaa ajatuksia ja tuoda esiin näkemyksiä siitä, miten arkielämää varuskunnissa voitaisiin helpottaa. Monilla kerhoilla oli myös radio, jonka kautta saatiin laajempaa yhteiskunnallista tietoa. Palkkoihin ei ollut mitään kanavaa vaikuttaa, sillä ammattiyhdistystoiminta oli kiellettyä soti-

Suomi
Finland
100

Viime vuosisadan alkupuolella joukko-osaston ruokahuoltoa parannettiin kotikonstein, jopa perusyksiköllä saattoi olla omia porsaita. Kuva on Turusta Porin rykmentistä. Kuva: Porilaismuseo.

Perusyksikön toimisto 1930-luvulla. Kuva: Samuli Vahteristo/Porilaismuseo

lailta. Poikamiehille kerho muodosti paikan, jossa oli mahdollisuus valmistaa ruoka yhteistaloudessa, sillä heillä ei ollut yleensä asunnoissaan ruuanlaittomahdollisuutta.

Vuonna 1921 valtioneuvosto myönsi alkupääomaa kerhon perustamiseksi. Määrärahan sai 27 kerhoa. Esimerkiksi Ilmailupataljoonan aliupseerikerholle myönnetty osuus oli 2 500 markkaa. Itsenäisyyden ajan vanhimpana kerhona pidetään Helsingin Päälystöyhdistyksen edeltäjäkerhoa Suomen Valkoisen kaartin aliupseerikerhoa. Kaartin kasarmilla, Schaumanin kerroksessa sijainneesta kerhosta on maininta Kaartin päiväkäskyssä vuodelta 1918.

Pohjan prikaatin historia kertoo, että kasarmialueelle aliupseerikerho perustettiin heti pataljoonan tultua Ouluun vuonna 1919. Kerho sijaitsi aluksi asuinhuoneistossa rakennus nro 4:n päävartion puoleisessa päässä, mutta joutui siirtymään pois vuonna 1923, koska pataljoonaan siirtynyt kapteeni **Nikke Pärmi** tarvitsi asunnon. Kerho sai toimitiloikseen tarkk'ampujapataljoonan aikaisen kerhorakennuksen, joka siihen asti oli ollut varastona. Kerhotoiminnassa oli aatteellisuudella hyvin voimakas sija. Vapaa-ajanviettoon kehitettiin lisäksi erilaisia muotoja. Aliupseerikerho lopetti toimintansa vuonna 1934, kun Pohjanmaan jääkäripataljoona lakkautettiin. Tällöin katosi kerhon omaisuus samoin kuin arkistokin.

Aliupseerit harrastivat kautta koko Suomen kerhojensa puitteissa urheilua, opintokerhotoimintaa sekä itseopiskelua, mikä oli omiaan kehittämään yhteistoimintaa ja yhteenkuuluvuutta. Juhlatilaisuuksia pidettiin yleensä vain virallisina juhlapäivinä kuten itsenäisyyspäivänä ja joukko-osastojen vuosipäivinä. Kerhojen alkuvuosien varojen

hankinta oli hankalaa, sillä kieltolain vuoksi alkoholin myyntituloja ei voinut kertyä. Voidaan kuitenkin olettaa, että alkoholilla on ollut joku osuus kerhoissa, vaikka niistä ei asiakirjoissa ole mainintaa. Toki kiinnijääminen salakapakan pidosta olisi merkinnyt kovia sanktioita. Kuten tunnettua on, juomakulttuuriin koetettiin saada muutosta kieltolailla (1919–1932), mutta laki toimi päinvastoin kuin oli tarkoitus: kansa joi enemmän ja rikollisuus lisääntyi. Kieltolaki kumottiin kansanäänestyksessä ja valtion monopoli Alko perustettiin vuonna 1932.

Metsätaistelutaito koitui onneksemme tulevassa sodassa

Jokaisessa varuskuntakaupungissa jouduttiin käymään läpi kaikki ne vaikeudet, jotka nuorten puolustusvoimien oli voitettava. Perusteilla olevan armeijamme aseistus ja varustus oli puutteellista, ja oloihimme sopiva taktiikka ja koulutus oli luotava. Pohjan prikaatin historian ote kertoo, minkälaista palvelus 1920-luvulla oli.

Radio aliupseeriperheen haaveena

1930-luvulla moni aliupseeriperhe haaveili radiosta. Radiosta alkoi tulla koko kansan tietotoimisto. Olympialaisia alettiin selostaa suorina lähetyksinä. Markus-setä tuli tunnetuksi kaikille lapsille. Radio oli hyvinvoinnin mitta ja myös oleellinen osa huoneen kalustusta. Halvat pahvikuoriset radiot tulivat myös markkinoille. Vuonna 1935

”Kemijärven - Rovaniemen alueella pidetyn taisteluharjoituksen jälkeen lähti pataljoona marssimaan 250 km Ouluun. Päivämarssien pituus oli 35 - 50 km, ja Kemissä pidettiin yhden vuorokauden marssilepo. Marssitappiot olivat hyvin pienet, vain 3 - 4 miestä perusyksikköä kohti. Kokeiluista mainittakoon porojen käyttö konekivääriahkioitten vedossa. Konekiväärikomppanian määrävahvuuteen kuului muutama poro ja muutama niistä on ansainnut tulla kirjatuiksi nimillään kuten Mäntyläinen, Sopi ja Vilku. Ahkioitten veto sujui hyvin kuivalla pakkassäällä, mutta muulloin saattoi ahkioitten perilletulo olla epävarmaa. Kiimingin talviharjoituksessa vuonna 1929 käytettiin ensimmäistä kertaa lumipukuja. Pataljoona yöpyi puolijoukkueen havumajoissa. Harjoitus oli hyvin liikkuva, ja yksiköt rakensivat joka yö uudet havumajat. Havukota on mainittu 1800-luvun puolenvälin ohjesäännössä osana leirirakennetta. Sen periaate oli melko lähellä sitä ratkaisua, mikä sittemmin otettiin käyttöön puolijoukkueen teltassa.

Erinäisistä 1920-luvulla tehdyistä puolustusvälinehankinnoista huolimatta Suomen kyky puolustautumiseen oli edelleen heikko 1930-luvulla. Onneksemme armeijassa paneuduttiin metsätaistelutaidon kehittämiseen 1930-luvun jälkimmäisellä puoliskolla. Tutkimuskohteina olivat tulivaikutus ja joukkojen liikkuminen sekä hyökkäystaito metsämaastossa. Tulevan sodan kannalta tärkeää oli, että talvisotaan mennessä Suomen armeijan riveissä oli saatu koulutettua lähes 14 000 reservin upseeria. Reservin aliupseerien määrä oli moninkertainen, ja huomattava osa miehistöön kuuluneista varusmiehistä oli saanut erikoiskoulutuksen.

Lähteet: 80 vuotta turvallisuutta, Keijo Koivisto ja Marja-Terttu Paananen, Pohjan prikaatin historia, Helsingin Päälystöyhdistyksen historia sekä muut historialliset lähteet.

Yleisradio osti viimeiset yksityiset radioasemat ja näin se saneli radiotoiminnan ehdot Suomessa, tosin valtion tiukoissa ohjaksissa.

Matalan kynnyksen liikuntalaji

Teksti: Mika Räisänen Kuva: Harri Jokihaara

Lumikenkäilystä pääsee vielä ottamaan ilon irti pohjoisessa, vaikka etelässä peipot jo alkavat tehdä paluumuuttoaan.

Aloitin minijuttusarjan matalan kynnyksen liikuntalajeista. Matalalla kynnyksellä tarkoitetaan tässä yhteydessä liikuntalajeja, jotka eivät vaadi kalliita investointeja varusteiden tai liittymismaksujen suhteen. Niitä on helppo harrastaa ajasta ja paikasta riippumatta ja niiden tekniikka on helppo omaksua, jopa omatoimisesti.

Osa I: Lumikenkäily

Lumikenkäily eli lumikenkäkävely on helppo ja hauska laji, joka sopii kaiken ikäisille ja -kuntoisille. Lumikenkäilemällä pääsee liikumaan vaihtelevissa maastoissa, latuja tai polkuja ei tarvita. Ota suunnaksi umpihanki ja aseta vauhti ja intensiteetti oman kunnon mukaan. Lumikenkäily kohottaa lihaskuntoa ja lisää tasapainoa sekä ketteryyttä. Lumikenkäily on nivel- ja jänneystävällistä liikuntaa. Sauvojen käyttö lisää energiankulutusta ja nostaa sykettä. Lumikenkäily on jopa 60 prosenttia tehokkaampaa kuin kävely.

Varusteet

Normaalin ulkoliikuntavarustuksen lisäksi tarvitet vain lumikengät. Suoritusta tehostamaan ja tasapainottamaan kärkepiikillä ja suurella sommalla varustetut sauvat ovat hyvä hankinta. Heti ei kannata rynnätä kauppaan ostamaan välineitä. Aluksi voi vuokrata ja testata eri välineitä sekä merkejä.

Lumikengät valitaan käyttäjän koon ja käyttötarkoituksen mukaan. Mitä suurempi kengän pinta-ala on, sitä paremmin se kantaa upottavassa lumessa. Lumikenkien laatu näkyy materiaaleissa. Kengän kehys ja sidejärjestelmä on helppokäyttöisempi, useasti myös laadukkaammat kengät ovat tukevammat. Ostettaessa kannattaa kiinnittää huomiota pohjan piikkeihin ja siteisiin. Siteiden tulisi olla helppokäyttöiset ja luotettavat, ja siteen kiinnitykseen tulee myös kiinnittää huomiota. Nilkkaa tukevat, jämmäkeläiset vaelluskengän tyypiset jalkineet sopivat parhaiten lumikenkäilyyn. Käyttökelpoiset lumikengät ja sauvat maksavat tällä hetkellä noin 100 euroa. Halvim-

mat saa muutamalla kymppillä, mutta kallemmat maksavat jo useita satoja euroja - tosin näin kauden lopussa voi löytää edullisia tarjouksia.

Tekniikka

Tekniikkaan vaikuttavat lumen määrä ja hangen laatu. Kevyellä pakkaslumella tai hankikannolla lumikengä lähes liukuu hangen pintaa pitkin. Nuoskalumella hanki upottaa, ja silloin käytetään hyväksi lumen kiteytymisominaisuuksia, jolloin otetaan askel ja odotetaan tovi ennen painon siirtoa etummaiselle jalalle. Lumi ehtii hieman kovettua, jolloin askel kantaa paremmin. Lumikenkäilyssä eteneminen muistuttaa tavallista kävelyä, mutta jalkoja liikutetaan hieman laahaamalla. Ylämäkeen kuljetaan suoraan, ei haarakäynnillä. Alamäessä painopistettä siirretään taaksepäin, otetaan istuva asento ja annetaan piikkien pureutua lumeen.

Kynnystä aloittamiseen ei ole. Jos osaat kävellä, osaat lumikenkäillä. Juttusarjan seuraava osa käsittelee sauvakävelyä.

Päälystöliiton mestaruuskilpailut

Liiton mestaruuksista kilpaillaan seuraavissa lajeissa:

hiihto/SodPy/20. - 24.3.

suunnistus/RMVKHY/5. - 7.9.

ammunta/PPry/12. - 14.9.

golf/LprPy/5. - 6.8.

Muissakin lajeissa kilpaillaan, mikäli jäsenyhdystys tekee esityksen urheilujohtajalle ja liiton hallitus hyväksyy esityksen. Kilpailukutsut ja tulokset ilmestyvät jäsensivuille kohtaan urheilutoiminta.

Valmennuspatruunat

Päyesikunnan koulutusosaston ilmoituksella (AM14427) Päälystöliitolle on myönnetty kilpailu- ja valmennustoimintaan tarkoitettuja valmennuspatruunoita.

Patruunat jaetaan liiton ampumamestaruuskilpailujen yhteydessä Kaartin jääkäri-rykmentissä 12. - 14.9. Viime vuoden palautteen perusteella on anomusmenettelyä tarkennettu.

Anomukset tulevat suoraan urheilujohtajalle päätettäväksi ja patruunoiden saaminen edellyttää osallistumista liiton mestaruuskilpailuihin. Anomukset tehdään liiton nettisivulla (jäsenpalvelut/urheilutoiminta/valmennuspatruunat) olevalla lomakkeella 30.6. mennessä.

Liitetyt tiedostot kilpailutuloksista muodostavat oleellisen osan jakopäätöstä. Urheilujohtaja tekee jakopäätöksen 1.8. mennessä. Päätöksestä ja ohjeista patruunoiden noutamiseksi ilmoitetaan anojan sähköpostiin.

Päälystön Naisilla erilainen liittokokous

Teksti: Pirkko Lokinperä Kuva: Kati Räisänen

Päälystön Naisten Liitto ry:n hallitus kuunteli jäsenistönsä palautetta liittokokousjärjestelyistä ja päätti pitää kokousviikonlopun poissa varuskunnista ja laivoilta. Kokousviikonloppu järjestettiin Parkanoon Vahojärven leirikeskukseen 25. - 26.3. Paikalle saapui hallituksen kahdeksan jäsenen lisäksi vain viisi kokousedustajaa edustaen kolmea yhdistystä.

Aluksi ruokailimme Parkanon keskustassa ja tämän jälkeen siirryttiin sankarihaudalle pitämään hartaushetki. Matka Parkanon keskustasta jatkui Vahojärvelle. Kuudentoista kilometrin matkalle mahtui kaikkea mahdollista: peilikirkasta jäätä, hurjaa sohjoa, liejua, monttuja ja tietysti kuivaa asfalttia.

Päiväkahvien jälkeen kuultiin **Aku Boreliuksen** pitämä mahtava luento hyvinvoinnista. Kuten Aku totesi kuulijoilleen, päästiin vain "raapaisemaan" hiukan asian sisältöjä. Moni osallistuja sai luennoista paljon pohdintaa: omasta asenteestaan itseään ja muita kohtaan, ravinnosta ja sen vaikutuksesta sekä liikunnasta ja sen monipuolisuudesta. Pieni tasapainoharjoituskin tuli tehtyä ja oman ryhdin löytymiseenkin tehtiin hiukan töitä. Aku siis lupasi osallistujille, että sähköpostia saa lähettää, koska kysymyksiä varmasti tulee, kun kotona näitä asioita pohtii.

Yhdessä pienissä ryhmissä valmistettiin sekä päivällinen että iltapala ja saunottiin. Näin jäi aikaa keskusteluille ja toisiin tu-

tustumiseen. Illan aikana myöskin tajuttiin, että jälleen on se kokousviikonloppu, jolloin kellonaikoja pitää muuttaa.

Sunnuntaina pidetyn kokouksen puheenjohtajana toimi yksi Päälystön Naisten Liitto ry:n kunniajäsenistä, **Leila Saikkonen**. Liittoa johtaa kaksi seuraavaa vuotta **Pirkko Lokinperä** Etelä-Suomen Päälystön Naisista. Hallituksessa vuosina 2017 - 2018 ovat Etelä-Suomen Päälystön Naisista **Arja Haakana**, **Kati Räisänen**, **Satu Rajala** ja **Anneli Venesjärvi** (vara), Huovirinteen Päälystön Naisista **Hanna Heino** ja **Taija Renfors** (vara), Kauhavan Päälystön Naisista **Minna Paukku**, Laitavaston Päälystön Naisista **Sisko Lautamäki** ja **Anne Pulkkinen** sekä Niinisalon Päälystön Naisista **Taru Vienola**. Päälystön Naisten jäsenmäärän laskiessa kokousedustajat miettivät myös tulevaisuutta ja sen tuomia haasteita. Yhtenä ikävänä päätöksenä jouduttiin puuttumaan esimerkiksi jäsentukimaksun suuruuteen, joka puolitettiin. Kokous linjasi myöskin liiton toimintaa kohti ensi vuonna vietettäviä 70-vuotisjuhlia.

Viikonloppu oli uudennainen, ajatuksia herättävä, mutta virkistävä. Kiitos kaikille mukana olleille!

Kuvassa paikalla olleet hallituksen edustajat takana vas. Anne Pulkkinen, Taru Vienola, Satu Rajala ja Sisko Lautamäki. Istumassa Pirkko Lokinperä, Arja Haakana ja Minna Paukku. Edessä oikealla Kati Räisänen.

Perinnepäivät ja vuosikokous Lahdessa

Teksti ja kuvat: Tapani Flyktman

Lahden evp-jäsenet olivat puheenjohtajansa **Matti Satosaaren** johdolla järjestelyvastuussa, kun Evp-yhdistys kokoontui maaliskuussa perinnepäiville ja vuosikokoukseen. Majoitus ja kokous oli järjestetty Lahden Scandic-hotellissa. Tutustuimme luonnollisesti Hennalan entiseen kasarmi-alueeseen ja perinteikkääseen Upseerikerhoon, jossa ravintolatoiminta on voinut jatkua yksityisten ravintoloitsijoiden ostettua kerhorakennuksen. He jatkavat historiallisessa miljöössä ravintolatoimintaa, jota ovat siinä jo vuosia tehneet. Perinteen säilymisen kannalta merkittävää on myös se, että kaikki historialliset esineet ovat kerhorakennuksessa esillä. Sinne on siirretty myös muutamia esineitä lakkautetulta Lahden päälystökerholta.

Asiansa tunteva Lahti-opas, everstiluutnantti evp. **Seppo Toivonen** piti mielenkiintoisen esitelmän Hennalan historiasta ja erikoisesti kansalaissodan tapahtumis-

ta - niistä, joista Hennala on useiden mieliin piirtynyt. Kahvihetken jälkeen siirryimme bussilla Sotilaslääketiiteen museolle. Teimme pikaisen käynnin myös entisessä Sotilasmusiikkimuseossa. Kun Hennalassa oli kaikki kaupan, niin Apulanta-yhtye osti museon. Siinä toimii nyt Apulandian nimeä kantava yhtyeen museo, kahvila ja harjoituskämpä.

Museokierrosten jälkeen oli aika palata majoitukseen valmistautumaan illalliselle. Hyvin junailtu kuljetuspalvelu pelasi ja pian olimme jälleen juhlatamaineissa Lahden Upseerikerhon perinteitä huokuvassa miljöössä, jossa nautimme puheiden ja puheensorinan lisäksi maittavan veljesillallisen. Sunnuntaina pidetty vuosikokous sujui reippaasti ja yksimielisesti. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa **Markku Virtanen**. Erovuoraiset varsinaiset jäsenet valittiin uudelleen ja varajäsenistä **Ari Tiainen** vaihtui **Aki Harjuun**. Tarkasta taloudenpidosta johtuen vuoden tulos oli positiivinen ja

jäsenmaksu säilyi entisellään. Keväällä ja syksyllä hallitus velvoitettiin järjestämään risteily Tallinnaan. Kesäpäivät vietetään Seinäjoella 26. - 27.8. Yhdistysten jäsenillä on mahdollisuus hakeutua Työt takana -lomalle 17. - 22.9. Hakuohjeet löytyvät Evp-yhdistyksen kotisivuilta, samoin kuin **Tapani Flyktmanin** laajempi juttu perinnepäivän tapahtumista kuvin.

Evp-yhdistyksen hallitus

Puheenjohtaja Markku Virtanen

Varsinaiset jäsenet:

Esa Barsk
Juha Kakko
Harri Kolila
Markku Dufva
Aki Karvonen
Martti Lång

Varajäsenet:

Aake Mäkinen
Lauri Sund
Pertti Heikkilä
Aarre Toivonen
Aki Harju
Markku Niemelä

Esa Barsk Rovaniemeltä ja Harri Kolila Lahdesta tutkivat lentäjien testeissä 1920-luvulla käytettyä stereonäkökyvyn testuslaitetta Seppo Toivosen opastuksella.

Kevätristeily Tallinnaan

Evp-kevätristeily toteutetaan Eckerö Linen m/s Finlandialla 22. – 23. toukokuuta. Laiva lähtee Helsingin Länsiterminalista maanantaina 22.5. klo 15.30 ja saapuu Tallinnaan klo 17.45. Kokoonnumme kaikki laivan kokoustilaan, myös avecit. Kokouskeskuksessa on tarjolla pientä suolaista ja makeaa, kahvia/teetä ja virvokkeita hanasta. Evp-yhdistyksen hallitus ottaa mielellään mukana olevilta henkilöiltä toiveita yhdistyksen toiminnan kehittämiseksi. Satamasta on kuljetus Original Sokos Hotel Viruun, johon majoitumme. Tiistaina 23.5. paluukuljetus satamaan, laiva lähtee klo 12 ja on Helsingissä klo 14.30.

Matkan hinta on 70 euroa, johon laivamatkojen lisäksi sisältyy majoittuminen, aamiaiset hotellissa, kokouskeskuksen tarjoilut sekä kuljetus sataman ja hotellin välillä. Ilmoittautumiset (nimi ja syntymäaika) 15.4. mennessä Pertti Heikkilälle, pertti.heikkila@pp1.inet.fi tai tekstiviestillä, 040 702 3933. Samanaikaisesti maksu Evp-yhdistyksen tilille FI50 1131 3000 1083 93. Tervetuloa kaikki päälystoliittolaiset evp-henkilöt avecit mukana. Mukaan pääsee ilman Evp-yhdistyksen jäsenyyttä. Syysristeily järjestetään Tallinnaan 2.–3.10.

Tervetuloa kesä- päiville Seinäjoelle

Evp-yhdistys järjestää kesäpäivät Hotelli Cumuluksessa 26. - 27.8. Ilmoittautuminen klo 11 ja tapahtuma alkaa lounaalla. Ilmapäivällä tutustuminen Suojeluskunta- ja Lottamuseoon. Taikuri aloittaa shownsa klo 18 hotellin salissa, puoli seitsemän jälkeen siirrymme ravintolan pöytiin ja show jatkuu. Noin puoli kahdeksalta aloitamme illallisen ja ilta päättyy orkesteritansseihin. Sunnuntaina aamupalan jälkeen kuulemme vielä Suomi 100 -teemaan liittyvän luennon Pohjanmaan tapahtumista. Kaikki tämä hintaan 100 euroa, perjantaina majoittuvilta 140 euroa. Mikäli et majoitu ja osallistut ainoastaan illalliselle, on hinta 50 ja koko lauantapäivän ohjelma illallinen ml. maksaa 60 euroa. Ilmoittautumiset Lauri Sundille 30.6. mennessä sähköpostilla lauri.sund@pp1.inet.fi tai puhelimella 0500 736 383 ja samalla maksu yhdistyksen tilille FI50 1131 3000 1083 93.

Peruskurssi 33 kokoontuu Hämeenlinnassa

Tapaamisiin (avec) Kerhoravintola Seiskassa 28.6. klo 8.30 (Suomen kasarmi, rak 7). Majoituksen voit varata ennen 28.5. Hotelli Emiliasta (koodi PK 33), puh +358 3 633 5150, www.tawastia.fi tai Hotelli Cumuluksesta, puh +358 2004 8115, hameenlinna.cumulus@restel.fi, varaus ennen 3.6. (koodi PK33). Majoituksen hinta on omakustanne.

Ilmoittaudu tapahtumaan puh 0400 846 956 tai perttikivi@hotmail.com sekä maksamalla osallistumismaksu 70 €/hlö 2.6. mennessä. Maksu sisältää kahvin, kentälounaan, kahvin ja illallisen.

Tilille Pertti Kiviniemi FI79 3636 3001 2409 85, merkitse viestikenttään: nimi, osallistujien lkm, allergiat, PK33. Ilmoittautuminen tulee voimaan maksun jälkeen. Lämpimästi tervetuloa!

Ohjelma ja tietoa lisää: www.paallystoliitto.fi/EVP_yhdistys – Kurssitapaamiset – Kutsut tapaamisiin.

*Toivo Hartikainen Kouvola
kokeilee Sotilaslääketieteen
museolla potilastuolia. Jaakko
Paloposki Säkylästä muisteli
ensimmäistä hammaslääkärillä
käyntiään.*

Tervetuloa Lappeenrantaan Peruskurssi 49

Peruskurssin 49:n valmistumisesta tulee kesällä kuluneeksi 25 vuotta. Kutsun kaikki kurssilta valmistuneet (avec) kurssitapaamiseen Maasotakoululle, Lappeenrantaan 1.7.2017. Ohjelmassa Maasotakoulun esittely sekä tutustuminen tiloihin ja alueeseen, kukkatervehdyksen lasku muistomerkille, Lappeenrannan kiertoajelu ja kolmen ruokalajin illallisristeily m/s Camillalla. Ilmoittaudu tapahtumaan sähköpostitse koollekutsujalle **sekä** maksamalla osallistumismaksu 70 €/henkilö **20.5.** mennessä tilille FI5351650720055847 (merkitse saajaksi Mika Räisänen). Merkitse laskun viestikenttään nimi, osallistujien lukumäärä sekä allergiat. Ilmoittautuminen tulee voimaan osallistumismaksun maksettuasi. Kurssimajoitus on varattu RAK 9, Rakuunamäeltä (2 hh, WC, suihku, vuodevaatteet) 1. - 2.7. Cumulus City Lappeenranta (puh. 05 677 811) tarjoaa hotellimajoituksen (sis. aamiaiset, asiakassauna, uima-altaan käyttö) hintaan 76 €/yhden hengen huone tai 86 €/kahden hengen huone. Jokainen varaa majoituksen itse tunnuksella PERUSKURSSI 49.

Lisätiedot: Koollekutsuja Mika Räisänen, sähköposti mika.raisanen@paallystoliitto.fi, puhelin 0299 434 405.

Varaa ja virkisty

Päällystöliiton lomakohteiden suosio on noussut, mutta siitä huolimatta niissä on aika ajoin tilaa. Toukokuussa, kesäkuussa ja elokuussa Kolilla sekä Vierumäellä on vielä muutama vapaa viikko jäljellä. Saariselällä on vapaita viikkoja touko–elokuussa. Käytä perheen lomailussa hyväksi myös ”hiljaisten aikojen alennusviikot”, jolloin hinnat ovat 20 prosenttia edullisempia. Kannattaa kysyä myös peruutuspaikkoja.

Lomakohteiden hinnasto

	Koli	Markovilla	Vierumäki
Ale-viikot	200 e	200 e	250 e
Normaali	250 e	250 e	320 e
Sesonki	320 e	320 e	360 e

Helsingin asunnot

Runeberginkatu yksiö 40 e/vrk, kaksio 60 e/vrk

Uudet lomakohteiden hakuajat sekä sesonki- ja alennusviikot löydät jäsensivujen lomatoimintavälilehdeltä.

Tutustu tarjontaan ja vapaisiin aikoihin liiton jäsensivulla netissä tai soita Anja Mustajoelle 040 301 9290.